

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Nezaměstnanost mladých lidí ve vybrané členské zemi
EU**

Tereza Šimonová

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tereza Šimonová

Ekonomika a management

Provoz a ekonomika

Název práce

Nezaměstnanost mladých lidí ve vybrané členské zemi EU

Název anglicky

Youth unemployment in the selected EU member state

Cíle práce

Bakalářská práce se věnuje významnému problému, se kterým se současná Evropská unie potýká, a to nezaměstnanosti mladých osob. především se tento problém týká jižních států EU. Pro ilustraci tohoto problému byla vybrána Itálie. Hlavním cílem práce je popsat a analyzovat nezaměstnanost mladých osob v této členské zemi EU. Tento hlavní cíl bude dekomponován do cílů vedlejších a to: uvést teoretické i praktické přístupy k nezaměstnanosti v obecné rovině, provést komparační analýzu nezaměstnanosti mladých v Itálii s ostatními zeměmi EU a dále analyzovat strukturu mladých nezaměstnaných v Itálii z hlediska pohlaví a vzdělanosti. V neposlední řadě budou sledovány příčiny tento jev vyvolávající a cesty k jeho řešení.

Metodika

Metodika bude odpovídat stanoveným cílům. Ze základních metod bude použita metoda deskripce v oblasti teoretických přístupů k nezaměstnanosti a dále metoda analýzy trendů při sledování vývoje nezaměstnanosti mladých osob v Itálii, analýzy struktury při sledování nezaměstnanosti podle pohlaví a vzdělání. Mimo to bude provedena komparace s ostatními státy EU.

Základními zdroji dat bude databáze Eurostatu a dokumenty EU.

Doporučený rozsah práce

40-50 stran

Klíčová slova

nezaměstnanost, nezaměstnaný, nabídka, poptávka, trh práce, politika zaměstnanosti, EU, vzdělání

Doporučené zdroje informací

- BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-16-4.
- BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost : psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-9006-8.
- ČADIL, J. *Regionální ekonomie : teorie a aplikace*. V Praze: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-191-8.
- HARTL, P. – HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-.
- HOLMAN, R. *Ekonomie*. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-006-5.
- KOLIBOVÁ, H. – KUBICOVÁ, A. *Trh práce a politika zaměstnanosti : distanční studijní opora*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2005. ISBN 80-7248-321-8.
- MANKIW, N G. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-891-1.
- VLČEK, J. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-103-.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Konzultant

x

Elektronicky schváleno dne 2. 3. 2020

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Nezaměstnanost mladých lidí ve vybrané členské zemi EU " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22. března 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Boháčkové, CSc. za vstřícnost, cenné rady a čas, který mi věnovala při konzultacích.

Nezaměstnanost mladých lidí ve vybrané členské zemi EU

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá problematikou nezaměstnanosti mladých lidí ve vybrané členské zemi EU, konkrétně v Itálii. Práci lze rozdělit do dvou částí. První teoretická část je zaměřena na základní pojmy jako například nabídka a poptávka po práci, trh práce a faktory, které trh ovlivňují. Dále také druhy nezaměstnanosti a jejich možné řešení či politiku zaměstnanosti. Praktická část je zaměřena na nezaměstnanost mladých lidí v Itálii v porovnání s ostatními členy EU a jejich vývoj. Dále zkoumá vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví a vzdělání.

Klíčová slova: nezaměstnanost, nezaměstnaný, nabídka, poptávka, trh práce, politika zaměstnanosti, EU, vzdělání

Youth unemployment in the selected EU member state

Abstract

Bachelor thesis deals with the issue of unemployment of young people in the selected member country of the EU, namely Italy. The work can be divided into two parts. The first theoretical part is focused on basic concepts such as supply and demand for work, the labour market and the factors that affect the market. Also the types of unemployment and their possible solutions or employment policy. The practical part is focused on youth unemployment in Italy compared to other EU members and their development. It also examines the development of unemployment according to gender and education.

Keywords: unemployment, unemployed, offer, demand, the labour market, employment policy, EU, education

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl a metodika.....	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika.....	12
3 Nezaměstnanost jako ekonomická kategorie	13
3.1 Trh práce.....	13
3.2 Nabídka na trhu práce	15
3.3 Poptávka po práci.....	16
3.4 Faktory ovlivňující trh práce a nerovnováha na trhu práce	18
3.5 Druhy nezaměstnanosti	19
3.6 Měření nezaměstnanosti	23
3.7 Dopady nezaměstnanosti a možné řešení.....	25
3.8 Politika zaměstnanosti.....	27
4 Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii	30
4.1 Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii ve srovnání s ostatními členskými zeměmi EU 31	
4.2 Analýza nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii.....	36
4.2.1 Vývoj nezaměstnanosti	36
4.2.2 Nezaměstnanost mladých lidí podle pohlaví	40
4.2.3 Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání	43
5 Závěr	47
6 Seznam použitých zdrojů	49
6.1 Knižní zdroje	49
6.2 Elektronické zdroje	49

Seznam obrázků

Obrázek 1: Rovnováha na trhu práce	14
Obrázek 2: Nabídka na trhu práce.....	16
Obrázek 3: Poptávka na trhu práce	17
Obrázek 4: Nedobrovolná nezaměstnanost	23

Seznam tabulek

Tabulka 1: Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii.....	30
Tabulka 2: Vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v členských zemích EU.....	32
Tabulka 3: Tempa růstu nezaměstnanosti členských zemích EU od roku 2010-2018.....	35
Tabulka 4: Vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii.....	36
Tabulka 5: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví - ženy.....	40
Tabulka 6: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví - muži.....	42
Tabulka 7: Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání – ženy.....	43
Tabulka 8: Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání - muži.....	45

Seznam grafů

Graf 1: Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii.....	30
Graf 2: Nezaměstnanost mladých lidí v členských zemích EU v roce 2018.....	33
Graf 3: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví – ženy.....	40
Graf 4: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví – muži.....	42
Graf 5: Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání – ženy.....	44
Graf 6: Vývoj nezaměstnanosti podle vzdělání – muži.....	45

1 Úvod

Velice důležitým ukazatelem využívání lidských zdrojů je nezaměstnanost. Důvodů vysoké nezaměstnanosti může být mnoho, jedním z nejvýznamnějších bývá struktura hospodářství daného státu, nedostačující kvalifikace obyvatel k vykonávání dané činnosti, často nízká flexibilita, schopnost a ochota učit se novým věcem a také nízká mobilita obyvatel za zaměstnáním.

Nezaměstnanost je zkoumána jako jeden z hlavních sociálních a ekonomických problémů současnosti. Práce je významnou součástí života jedince, uspokojuje jeho sebevědomí a motivuje ho k dosažení výsledků. Ztráta zaměstnání představuje negativní moment v životě a má různé následky. Nezaměstnanost se tak stává závažným společenským problémem, který nemá jednoduché řešení a není jím zasažen pouze jedinec, ale také jeho blízké okolí a stát. Stát se proto snaží nezaměstnanost regulovat různými nástroji jako je například politika zaměstnanosti.

Teoretická část práce je rozdělena do několika kapitol, které jsou zaměřené především na vymezení všech základních pojmů týkajících se nezaměstnanosti, jako například kdo je to vůbec nezaměstnaný či definice nezaměstnanosti, trh práce a faktory ovlivňující trh, nabídka a poptávka po práci, druhy nezaměstnanosti, měření nezaměstnanosti, dopady a možné řešení a také politika zaměstnanosti.

Praktická část se orientuje především na vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii od roku 2010-2018. Důležitým bodem je porovnání nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii s ostatními členskými státy EU v časovém horizontu. Dále je zkoumána nezaměstnanost mladých lidí podle pohlaví. V poslední řadě je nezaměstnanost mladých lidí zkoumána podle dosažené úrovně vzdělání, která hraje důležitý faktor při hledání nového zaměstnání. Dochází opět k rozdělení podle pohlaví na muže a ženy.

2 Cíl a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zaznamenat vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii a určit příčiny týkající se této problematiky. I přes skutečnost, že politika zaměstnanosti disponuje několika druhy nástrojů, které se podílí na zvyšování zaměstnanosti na trhu práce, je nezaměstnanost mladých lidí stále vysoká v porovnání se starší generací.

Na základě problémů týkajících se nezaměstnanosti mladých lidí jsou položeny čtyři základní otázky a to:

- jak se vyvíjí nezaměstnanost mladých lidí v posledních 8 letech
- jaké příčiny vedou k nezaměstnanosti mladých lidí
- zda úroveň dosaženého vzdělání ovlivňuje nezaměstnanost
- proč jsou mladé ženy méně zaměstnané oproti mužům

V první zvolené otázce bude zkoumán vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii a také vývoj nezaměstnanosti ve srovnání s ostatními členskými státy EU v časovém horizontu 2010-2018. Důležité je určit postavení Itálie oproti ostatním členským státům EU.

Druhá otázka je zaměřená na možné příčiny vzniku nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii. Cílem této otázky je poukázat na největší příčiny nezaměstnanosti.

Třetí otázka je svým způsobem velmi důležitá, protože na úroveň vzdělání se klade v momentální době velký důraz. Je zapotřebí určit vývoj nezaměstnanosti v časovém horizontu právě podle dosaženého vzdělání a to na primární + sekundární a postsekundární + terciární a to dále rozdělit podle pohlaví. Následně ze získaných dat určit, která úroveň vzdělání převládá a zda převažuje u mužů či žen.

Poslední čtvrtá otázka poukazuje na celkem sledované téma a to na ženy na trhu práce. Opět je potřebné sledovat vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví a určit důvody nezaměstnanosti žen ve srovnání s muži.

2.2 Metodika

Při tvorbě bakalářské práce byl využit pro dosažení stanoveného cíle následující postup a to:

- sběr dat
- analýza dat
- vyhodnocení zpracovaných dat

V prvním kroku byla prostudována odborná literatura na téma nezaměstnanost, což zahrnuje především trh práce a jeho základní dělení, definice zaměstnanosti a nezaměstnanosti, z jakých důvodů nezaměstnanost vůbec vzniká, jaké má dopady na jedince či jeho okolí a jak je možné ji regulovat. Politika zaměstnanosti je odpovědí právě na možnou regulaci nezaměstnanosti.

V druhém kroku bude provedena komparace nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii s ostatními členskými státy EU v časovém horizontu 8 let.

Dalším bodem bude určit vývoj nezaměstnanosti mladých lidí pouze v Itálii opět v časové řadě 8 let a určit možné příčiny tohoto problému.

V další kapitole praktické části bude využita analýza struktury při sledování nezaměstnanosti podle pohlaví, s čímž úzce souvisí otázka, která je často v médiích rozebírána a to nezaměstnanost mladých žen ve srovnání s muži. Dále bude analýza využita ke sledování nezaměstnanosti podle dosaženého vzdělání na primární + sekundární a postsekundární + terciární. Vzdělání je nutné rozdělit opět podle pohlaví na muže a ženy.

Základními zdroji dat pro bakalářskou práci budou dokumenty EU a především databáze Eurostatu, která poskytuje veškerý vývoj nezaměstnanosti a potřebných dat v řadě let.

3 Nezaměstnanost jako ekonomická kategorie

Nezaměstnanost není jen o tom, že osoba schopná pracovat se nemůže uplatnit na trhu práce, s nezaměstnaností souvisí také aktivní vyhledávání pracovní příležitosti. Společnost očekává od každého jedince, kterému to situace umožňuje, že si svou práci chce udržet. V případě ztráty zaměstnání očekává, v co nejkratší době, nalezení nového zaměstnání.

Dle Mayerové a Růžičky práce významně zasahuje do života každého člověka. Je všudypřítomná v lidském konání a pro každého člověka má individuální význam. Člověku přináší nejen materiální prospěch, ale dává mu také pocit společenské užitečnosti. Ztráta zaměstnání může tedy představovat negativní zlom v životě člověka. Dojde nejen ke ztrátě jisté životní úrovně, ale taktéž ke ztrátě statusu, který je spojen s určitým zaměstnáním a s pozicí v širší společnosti.¹

Výsledkem práce nejsou jen statky či služby, ale díky ní se vytváří sociální pole kontaktů, kde lidé vedou rozhovory a uzavírají přátelství s jinými lidmi. Pokud je člověk spokojen se svou prací, stává se pak práce jedním z důležitých zdrojů seberealizace.²

3.1 Trh práce

Trh práce můžeme charakterizovat jako místo, kde dochází ke střetu nabídky práce a poptávky po ní. „Tržní nabídka práce je nabídka práce všech lidí v dané ekonomice. Je součtem individuálních nabídek práce, a proto vyplývá z rozhodování lidí vyrovnávajících mezní užitek reálné mzdy s mezním užitekem volného času. Tržní poptávka po práci je poptávka všech firem v dané ekonomice po práci. Je součtem individuálních poptávek po práci, a proto vyplývá z rozhodování firem vyrovnávajících mzdu s mezním produktem práce.“³ Lidé jako vlastníci výrobního faktoru nabízejí na trhu práce „službu práce“.

Aby mohli výrobci vyrábět, nakupují zboží či službu práce (spolu se službami dalších výrobních faktorů).⁴ Zaměstnavatelé lidský výrobní faktor potřebují a najímají si ho k produkci svého zboží či služeb.

V ekonomice je trh práce ovlivňován výrobním procesem a spotřebou a je tvořen třemi základními faktory – nabídkou práce, poptávkou po práci a cenou práce.

Mezi základní členění trhu práce patří dělení na primární a sekundární trh práce.

¹ MAYEROVÁ, M., RŮŽIČKA, J., *Moderní personální management*, H&H, r. 2000

² BUCHTOVÁ, B., *Nezaměstnanost: Psychologický, ekonomický a sociální problém*, GRADA Publishing, a.s., 2002

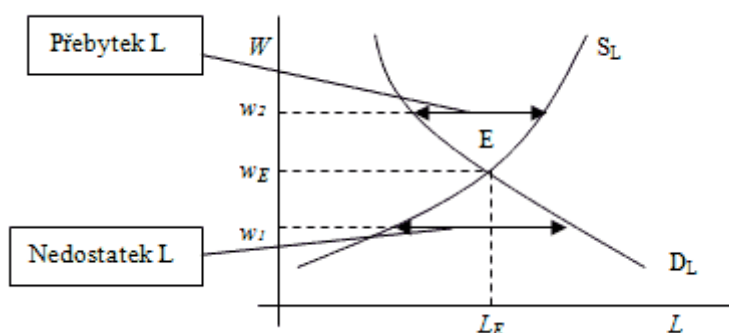
³ HOLMAN, R., *Ekonomie*, C. H. Beck, Praha 2011

⁴ BROŽOVÁ, D., *Společenské souvislosti trhu práce*, SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, Praha 2003

Primární trh práce je charakterizován lepšími a výhodnějšími pracovními příležitostmi s vyšší prestiží, poskytující relativně dobré možnosti profesního růstu a především i lepší pracovní podmínky. Pro pracovníky je snazší zlepšit si kvalifikaci a zajistit si tím stabilitu svého zaměstnání. To, co zajišťuje pracovníky na tzv. primární trh je jejich povaha, spolehlivost a lidský kapitál.⁵

Aby byl trh práce dokonale konkurenční, je zapotřebí dostatečného množství nabídky i poptávky po práci ve stejném odvětví. Při tzv. „rovnovážné ceně“ se trh práce dostává do rovnovážné pozice. Rovnovážná cena nastává tehdy, když se nabídková křivka protne s poptávkovou. Všechny společnosti se snaží najmout tolik práce za cenu rovnovážné mzdové sazby, aby jí přinesla co největší zisk.⁶

Naproti tomu, při mzdě W_2 (viz obrázek č. 1) dochází k převisu nabídky práce nad poptávkou a vzniká tak nedostatek práce. Při mzdě W_1 dochází naopak k převisu poptávky práce nad nabídkou, tím pádem vzniká nedostatek zaměstnanců.

Obrázek 1: Rovnováha na trhu práce

Zdroj: <http://www.miras.cz>

Legenda:

W – mzdová sazba

L – množství práce

D – poptávka po práci

S – nabídka po práci

⁵ Použito 28. 10. 2019 [online]. Dostupné z: <https://vsrp.estranky.cz/clanky/trh-prace-/modul-3.html>

⁶ Použito 07. 03. 2020 [online]. University information system MENDELU [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=69771

Sekundární trh práce je charakterizován pracovními místy s nižší prestiží a nižší mzdovou úrovní. Také požadavky na kvalifikaci pracovníků jsou na tomto trhu nižší, proto jsou zde také pracovní místa méně stabilní. Výhodou je ovšem snazší možnost získat nové zaměstnání.⁷ Většinou jsou zaměstnanci mladí nebo naopak staří lidé, ženy, tělesně handicapovaní lidé, lidé bez dostatečného vzdělání či lidé z etnických menšin.

3.2 Nabídka na trhu práce

Nabídka práce je charakterizována strukturou, která je rozložena podle pohlaví, věku, kvalifikace či sociální příslušnosti a utvářejí ji lidé, kteří jsou ochotni pracovat.⁸ Nabídka práce souvisí s rozhodováním člověka, zda pracovat nebo nepracovat. Práce je výrobním faktorem, jehož nositelem je člověk. K tomu, aby se člověk rozhodl pracovat, musí mít důvod. Hlavním důvodem práce je mzda.

Nabídka práce se odvíjí od rozhodování člověka mezi volným časem a prací, respektive mzdou. Je tedy odvozena od poptávky po volném čase a je ovlivněna tzv. substitučním a důchodovým efektem, které působí proti sobě.

Substituční efekt znamená, že spolu s rostoucí mzdou, bude jednotlivec nabízet stále více práce, což povede k vyšší mzdě a menšímu množství volného času. Naproti tomu důchodový efekt působí opačně a vede ke zvýšení poptávky po volném čase.⁹

Hlavními determinanty nabídky práce jsou reálné mzdy, majetek, jiné příjmy, vývoj obyvatelstva v produktivním věku, míra ekonomické aktivity obyvatelstva, úroková míra, daně, ceny zboží, kulturní a jiné vlivy.

⁷ Použito 17. 11. 2019 [online]. *University information system MENDELU* [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=69771

⁸ 84. Trh práce (poptávka, nabídka a rovnováha) - Ius Wiki. *start - Ius Wiki* [online]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tmh/pfuk/tmh/zkouska/otazka-84>

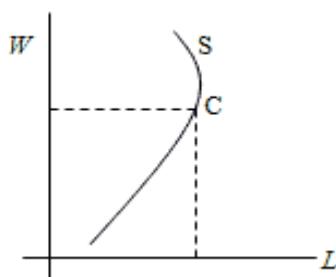
⁹ Co je Substituční efekt | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 17. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/substitutni-efekt>

Na obrázku č. 2 je znázorněná křivka nabídky na trhu práce. Ke zvýšení celé křivky nabídky dochází při:

- snižování cen výrobních faktorů
- počet zaměstnavatelů (konkurence) se bude zvyšovat
- dojde k výrazné změně technologie

Naopak ke snížení křivky nabídky dochází:

- zvyšování cen výrobních faktorů
- počet zaměstnavatelů (konkurence) se bude snižovat
- zvýšení rizika podnikání

Obrázek 2: Nabídka na trhu práce

Zdroj: <http://www.miras.cz>

Legenda:

W – mzdová sazba

L – množství práce

S - nabídka po práci

3.3 Poptávka po práci

Poptávka po práci je určena příjmem z mezního produktu práce. Firmy následně zvyšují poptávku po práci, dokud nedojde k vyrovnání mezních nákladů práce s příjmem z mezního produktu. Poptávka po práci především závisí na výši mzdy. Zvýšení mzdy vyvolá snížení poptávky po práci a naopak při snížení mzdové sazby dochází k zvýšení poptávky po práci. Poptávka po práci je ovlivňována i ostatními faktory.

Změna jednoho faktoru vyvolá změnu křivky poptávky po práci. Křivka se buď posune celá doprava, při zvýšení poptávky po práci nebo celá doleva při snížení.¹⁰

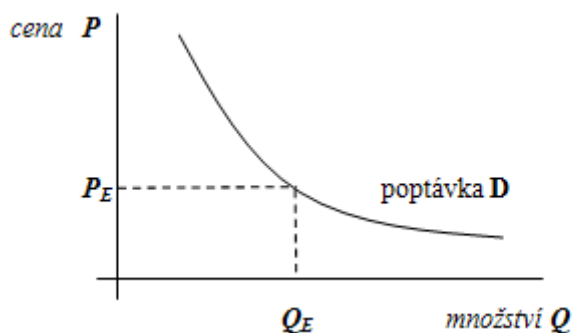
¹⁰ 84. Trh práce (poptávka, nabídka a rovnováha) - Ius Wiki. *start - Ius Wiki* [online]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tnh/pfuk/tnh/zkouska/otazka-84>

Křivka poptávky má vždy klesající tendenci, což má 2 příčiny – důchodový efekt a substituční efekt.

Dojde-li u důchodového efektu k poklesu cen, spotřebitelé mohou nakoupit větší množství zboží, pokud se ceny ovšem zvýší, má to opačný efekt a spotřebitelé mohou nakoupit menší množství zboží. Substituční efekt znamená, že spotřebitel při zvýšení ceny kupuje méně statků, protože je nahrazuje jinými statky.¹¹

Hlavními determinanty poptávky po práci jsou mzda, poptávka po statcích, produktivita práce, cena produktů, budoucí tržby, ceny ostatních vstupů, množství a kvality pracovní síly.¹²

Na obrázku č. 3 je znázorněná křivka poptávky po práci. Ke snížení celé křivky poptávky dochází například při zvýšení standardních mzdových sazeb či počet zaměstnavatelů (konkurence) se bude snižovat. Ke zvýšení křivky poptávky naopak dochází při snížení standardních mzdových sazeb či zvýšení zaměstnavatelů (konkurence).

Obrázek 3: Poptávka na trhu práce

Zdroj: <http://www.miras.cz>

Legenda:

P – mzdová sazba

Q – množství práce

D – poptávka po práci

¹¹ VLČEK, J., *Ekonomie a ekonomika*, ASPI Publishing, Praha 2005

¹² KOLIBOVÁ H., KUBICOVÁ A., *Trh práce a politika zaměstnanosti: distanční studijní opora*, Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2005

3.4 Faktory ovlivňující trh práce a nerovnováha na trhu práce

Trh práce je ovlivněn mnoha různými faktory, ke kterým patří například věková struktura obyvatelstva určující potencionální pracovní sílu, která může být v ekonomické sféře využita. Tato struktura je závislá na počtu přistěhovalých, vystěhovalých, živě narozených a zemřelých obyvatel na daném území za sledované období.

Nejvýraznější dopad na věkovou strukturu mají změny v počtu živě narozených jedinců. Lidé dnes obecně žijí déle, klesá porodnost, doba ekonomicky aktivního života se obecně prodlužuje.¹³ Podle počtu narozených můžeme přibližně odhadovat, jak bude v budoucnu vypadat potencionální pracovní síla v dané zemi. Přibývání osob ve vyšším věku spolu s dalšími faktory má za následek nárůst velikosti indexu stáří.

V souvislosti s demografickými změnami je trh práce nepochybně ovlivněn mezinárodní migrací, tedy počtem přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel. Čím více bude do daného státu přicházet cizinců, kteří budou hledat práci, tím méně pracovních míst budou mít k dispozici občané příslušného státu.¹⁴

Vznik nezaměstnanosti ovlivňuje v první řadě technologický rozvoj, automatizace a robotizace práce. Dalším faktorem podílejícím se na vzniku nezaměstnanosti je vysoká porodnost a s ní související značný přírůstek nových pracovníků. Mankiw uvádí 4 hlavní příčiny, které způsobují, že na reálném pracovním trhu se vyskytuje nezaměstnanost: zákon o minimální mzdě, odbory, efektivnostní mzda a hledání pracovního místa.¹⁵

Minimální mzda má významný vliv na některé skupiny obyvatel. Množství nabízené práce se zvýší, pokud zákon o minimální mzdě stanoví její výši nad rovnováhou nabídky a poptávky, současně poklesne i poptávka po práci. Na trhu práce se tak vytvoří přebytek pracovních sil.

Odbory jednají jménem pracovníků, které zastupují, pokud jednají se zaměstnavatelem nebo státem, například ohledně výše mezd nebo pracovních podmínek.¹⁶

Zaměstnancům za dobu částečné nezaměstnanosti náleží náhrady mzda ve výši 100% průměrného výdělku.

¹³ Nezaměstnanost a co ji ovlivňuje - Investujeme.cz. *Investujeme.cz - odborný server společnosti Fincentrum* [online]. Copyright © 2008 [cit. 12. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/clanky/nezamestnanost-a-co-ji-ovlivnuje/>

¹⁴ Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright ©B [cit. 17. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536484/13-323207a3.pdf/6602371a-005a-4c4d-9925-4a18ba2078ca?version=1.0>

¹⁵ MANKIW, G., *Zásady ekonomie*, GRADA Publishing, a.s. 1999

¹⁶ Použito 17. 11. 2019 [online]. Dostupné

z: http://ebozpv.vubp.cz/wiki/index.php/Odborov%C3%A1_organizace

Pokud nastane situace, že u zaměstnavatele nepůsobí odborové organizace, je zaměstnavatel oprávněn snížit náhradu mzdy až na 60 % průměrného výdělku.¹⁷

Na základě teorie efektivnostních mezd firmy vyrábějí efektivněji, jestliže platí vyšší než rovnovážné mzdy. Z tohoto důvodu může být pro firmu výhodnější udržovat vyšší mzdy, i když existuje na trhu práce převis nabídky nad poptávkou.

Firma dosahuje největšího zisku, když dokáže svým zaměstnancům vyplácet nejnižší mzdy, tzn. minimalizovat mzdové náklady na pracovníka, respektive na odpracovanou hodinu.¹⁸ Zákon o minimální mzdě nebo odbory brání firmám snížit mzdy, i když existuje přebytek pracovníků.¹⁹ Teorie efektivnostní mzdy naopak tvrdí, že takový nátlak na firmy je zbytečný, protože na tom sama firma bude lépe, jestliže usiluje o vyšší rovnovážnou mzdu.²⁰

Čtvrtý důvod, proč je v ekonomice vždy určitá úroveň nezaměstnanosti, je hledání pracovního místa. Vyhledávání práce je proces, ve kterém pracovníci hledají pro ně nejvhodnější pracovní místo. Vyhledávání práce je vysvětlením nezaměstnanosti v situaci, kdy pracovníci aktivně hledají práci a nejlepší příležitosti.²¹

3.5 Druhy nezaměstnanosti

Druhy nezaměstnanosti můžeme dělit například podle příčiny vzniku, podle času či dobrovolnosti. Nezaměstnanost může být i tzv. skrytá, která se vyznačuje v souvislosti s lidmi, které nelze najít v registrech úřadu práce, i když o práci mají zájem. Lze sem zařadit například ženy v domácnosti, mladistvé nebo lidi v předdůchodovém věku. Dále sem patří i ti, kteří jsou zařazení do rekvalifikačních kurzů.²²

Dle času můžeme rozdělit nezaměstnanost na krátkodobou, která přetrvává v rozmezí 6 měsíců až 1 rok. Na druhé straně je nezaměstnanost dlouhodobá, která trvá déle než 1 rok.

¹⁷ Prostoje a částečná nezaměstnanost | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbirka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 15. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prostoje-a-castecna-nezamestnanost-109810.html>

¹⁸ Nechcete zvyšovat mzdy, zaměstnavatelé? Vráti se vám to... - Roklen24.cz. *Roklen24.cz - Ekonomika, trhy, finance* [online]. Copyright © [cit. 14. 12. 2019]. Dostupné z: <https://roklen24.cz/a/SSnQ6/nehcete-zvysovat-mzdy-zamestnavatele-vrati-se-vam-to>

¹⁹ Použito 17. 11. 2019 [online]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/el/1456/podzim2006/PEMPVS/um/kapitola26.txt>

²⁰ MANKIW, G., *Zásady ekonomie*, GRADA Publishing, a.s. 1999

²¹ MANKIW, G., *Zásady ekonomie*, GRADA Publishing, a.s. 1999

²² 59. Nezaměstnanost, příčiny, druhy a měření, vztah nezaměstnanosti a inflace - Ius Wiki. *start - Ius Wiki* [online]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tnh/pfuk/tnh/zkouska/otazka-59>

Dlouhodobá nezaměstnanost je chápána jako ekonomicky a sociálně nežádoucí jev, který ovlivňuje nejen samotného uchazeče o zaměstnání, ale i jeho rodinu a okolí. Je ekonomickým a sociálně nežádoucím jevem, protože čím déle je člověk bez zaměstnání, tím má menší naději získat zpátky pracovní uplatnění.²³

Dlouhodobá nezaměstnanost je daleko hrozivější ve srovnání s krátkodobou nezaměstnaností. Krátkodobou nezaměstnanost je možné určitým způsobem překlenout díky úsporám či podporám v nezaměstnanosti.²⁴

Lidé s nižším vzděláním mají nejvyšší předpoklad stát se dlouhodobě nezaměstnaným. Zaměstnavatelé také považují dlouhodobou nezaměstnanost jako signál nižší kvality uchazeče, z tohoto důvodu má dlouhodobě nezaměstnaný člověk větší problém sehnat jakoukoli práci.

V souvislosti s dlouhodobou nezaměstnaností se objevují i patologické jevy (alkoholismus, kriminalita) či demotivace člověka hledat si nové pracovní místo na trhu práce.

Dlouhodobou nezaměstnanost ovlivňuje řada činitelů, mezi ty nejvýznamnější se řadí například diskriminace určitých uchazečů ze strany zaměstnavatelů, nedostatečná kvalifikace, málo pracovních zkušeností nebo nezájem o málo placená místa ze strany uchazečů o zaměstnání.

Nezaměstnanost dle příčin vzniku dělíme do několika skupin, konkrétně nezaměstnanost frikční, strukturální, cyklická a v poslední řadě sezónní.

Frikční nezaměstnanost vzniká v důsledku neustálého pohybu lidí mezi oblastmi a pracovními místy nebo v průběhu jednotlivých stádií životního cyklu. Patří sem ti, kteří byli propuštěni v důsledku skutečnosti, že firmy vznikají a zanikají, dochází k technologickým nebo organizačním změnám. Dále sem můžeme zařadit ty, kteří dobrovolně opustili pracovní místo a hledají jinou práci, zpravidla lépe placenou.²⁵

Frikční nezaměstnanost není vnímána jako závažný problém, neboť po určité době nezaměstnaní nalézají uplatnění.²⁶ Typickou vlastností frikční nezaměstnanosti je její krátkodobost.

²³ HARTL, HARTLOVÁ, *Psychologický slovník*, PORTÁL, 2000

²⁴ BROŽOVÁ, D., *Kapitoly z moderní ekonomie trhů práce*, C. H. BECK, 2006

²⁵ Co je Frikční nezaměstnanost | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 07. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/frikcni-nezaměstnanost>

²⁶ BUCHTOVÁ, B., *Nezaměstnanost: Psychologický, ekonomický a sociální problém*, GRADA Publishing, a.s., 2002

Jednu ze základních forem nezaměstnanosti představuje nezaměstnanost strukturální. Je důsledkem strukturálních změn v ekonomice. Strukturální nezaměstnanost se vyskytuje tam, kde je nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po pracovních.

Tento nesoulad může vzniknout, protože se poptávka po určitém druhu práce zvyšuje, zatímco poptávka po jiném druhu se snižuje. Zmenšující se odvětví propouštějí část zaměstnanců a ti si mohou nalézt práci v expandujících odvětvích. To však vyžaduje, aby se zorientovali na pracovních trzích a aby se rekvalifikovali.²⁷ Nabídka se ani v jednom případě nepřizpůsobuje dostatečně rychle, a tak vzniká nesoulad mezi poptávkou a nabídkou. Díky tomu se často setkáváme s nerovnováhami u jednotlivých povolání či oblastí. Protože je strukturální nezaměstnanost obvykle způsobena zásadním nesouladem na trhu práce, má často trvalejší charakter než nezaměstnanost cyklická.

Cyklická nezaměstnanost je nezaměstnanost, která je vyvolána cyklickými změnami hospodářských aktivit (poptávky, produkce) v makroekonomickém rozměru, a poté je také i odstraněna. Zjednodušeně řečeno se jedná o takovou nezaměstnanost, kdy jsou zdroje využity na maximální možnou míru, a pracovní trh je v rovnováze.²⁸ Vzniká tehdy, když makroekonomická poptávka po zboží a službách při daných mzdových sazbách a při dané produktivitě práce není postačující pro zaměstnanost těch, kteří jsou schopni pracovat. Pracovníci jsou propouštěni bez nároku na návrat. Průměrná doba cyklické nezaměstnanosti se pohybuje mezi jedním až dvěma roky.

Sezónní nezaměstnanost je způsobena nepravidelností produkce v odvětvích, která jsou závislá na počasí a dále výkyvy ve spotřebě.²⁹ Pojem sezónní nezaměstnanost se váže především k odvětvím jako je zemědělství či stavebnictví.³⁰

Vztah mezi skutečnou a přirozenou mírou vyjadřuje Okunův zákon, který je velmi často testován a využíván pro odhad důsledků nezaměstnanosti na růst hrubého domácího produktu.

Dále lze nezaměstnanost rozdělit dle dobrovolnosti na dobrovolnou nezaměstnanost a nezaměstnanost nedobrovolnou.

Dobrovolně nezaměstnaný je ten, kdo je ochoten přijmout práci pouze za mzdu vyšší, než je mzda v daném časovém období převládající na trhu práce.

²⁷ Co je Strukturální nezaměstnanost | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 28. 10. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/strukturální-nezaměstnanost>

²⁸ ČADIL, J., *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*, C. H. BECK, 2010

²⁹ HALÁSKOVÁ, R., *Trh práce a politika zaměstnanosti*, OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, 2001

³⁰ ČADIL, J., *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*, C. H. BECK, 2010

Nedobrovolně nezaměstnaní hledají práci a jsou ochotni pracovat za mzdu, která převládá na daném trhu, avšak nemohou pracovní místo najít. Nedobrovolná nezaměstnanost často postihuje pracovníky, kteří mají málo alternativních příležitostí.

Jako příčina nedobrovolné nezaměstnanosti se uvádí překážky, které brání poklesu mezd a vyčištění trhu práce od převisu nabídky. Poklesu mezd totiž mohou zabraňovat například odbory, nebo také stát prostřednictvím uzákoněné výše minimální mzdy.³¹

Nedobrovolná nezaměstnanost je takový druh nezaměstnanosti, kdy nezaměstnaní hledají práci za takovou mzdu, která na trhu práce převládá, avšak nemohou ji najít. Nedobrovolná nezaměstnanost vzniká z důvodu překážky bránící poklesu mezd.

K nim patří odpor odborů proti snižování mezd. Uzákoněná minimální mzda může být další příčinou vzniku nedobrovolné nezaměstnanosti, především u málo kvalifikovaných profesí, kde bývají mzdy nízké.³²

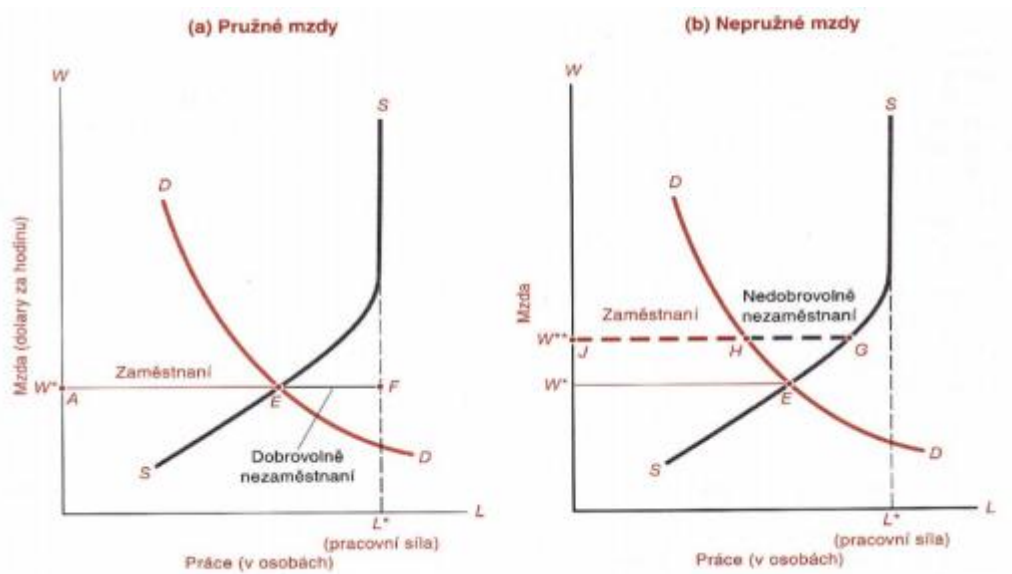
V případě, že v ekonomice existují pružné mzdy, tzn., trhy práce se vyčistí, nedobrovolná nezaměstnanost poklesne. V případě zvýšení počtu nedobrovolně nezaměstnaných se sníží mzdy a část lidí z nedobrovolně nezaměstnaných se přesune do dobrovolně nezaměstnaných. Na druhé straně stojí nepružné mzdy, které brání vyčištění trhů práce a snížení počtu nedobrovolně nezaměstnaných.³³

Na obrázku č. 4 je znázorněna nedobrovolná nezaměstnanost. V případě pružných mezd je vidět, že mzdy jsou na rovnovážné úrovni W^* , při níž se čistí pracovní trh. Veškerá existující nezaměstnanost je dobrovolná, což lze zpozorovat na úsečce „EF“. V případě nepružné mzdy bude zaměstnáno pouze „JH“ pracovníků. Úsečka „HG“ znázorňuje velikost nedobrovolné nezaměstnanosti, čili převis nabídky nad poptávkou.

³¹BROŽOVÁ, D., *Společenské souvislosti trhu práce*, SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, Praha 2003

³² Co je Nedobrovolná nezaměstnanost | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 09. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/nedobrovolna-nezamestnanost>

³³ Makroekonomické ukazatele, 2 - Ekonomika - Integrovaná střední škola, Litoměřice, Dlouhá 6, příspěvková organizace - unium.cz. *unium.cz - Studijní materiály, reference vyučujících - studentský server* [online]. Copyright © 2019 unium.cz. Všechna práva vyhrazena. [cit. 15. 12. 2019]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/1452/0/makroekonomicke-ukazatele-m17047-p1.html>

Obrázek 4: Nedobrovolná nezaměstnanost

Zdroj: Samuelson, Nordhaus, 2013

Legenda:

W – mzdová sazba

L – množství práce

D – poptávka po práci

S - nabídka po práci

3.6 Měření nezaměstnanosti

Statistiky trhu práce zaujímají důležité místo v mnoha politikách EU, a to poté, co byla v roce 1997 do Amsterodamské smlouvy začleněna kapitola o zaměstnanosti. Míra zaměstnanosti, neboli podíl obyvatel v produktivním věku, kteří mají zaměstnání, je považována za klíčový sociální ukazatel pro účely analýz při zkoumání vývoje na trhu práce.³⁴

Mezinárodní úřad práce (International Labour Organization) v Ženevě zahrnuje pod definicí nezaměstnanosti tři požadavky. Podle nich lze považovat za nezaměstnané jen osoby, které jsou schopné práce, chtějí pracovat v určitém zaměstnání, avšak v dané chvíli toto zaměstnání nemají, tzn., že se jim nedaří zaměstnání nalézt.

³⁴ Statistika zaměstnanosti – Statistics Explained. *European Commission* / Choose your language / Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics/cs

Nezaměstnanost se zjišťuje jednak podle metodiky ILO (International Labour Organization) takzvaným výběrovým šetřením pracovních sil (VŠPS). Zde se za nezaměstnané považují všechny osoby patnáctileté a starší, které splňují tři podmínky a to:

- nebyly zaměstnané
- hledaly aktivně práci
- byly připraveny k nástupu do práce a to nejpozději do 14 dnů³⁵

Osoby, které nesplňují zmíněné podmínky lze považovat za zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní.³⁶

Definice nezaměstnanosti používaná Eurostatem vychází z definice Mezinárodní organizace práce (ILO). Míra nezaměstnanosti vyjadřuje počet nezaměstnaných osob jako % z celkového počtu pracovních sil.

Za nezaměstnané osoby lze prohlásit osoby starší 15 let, které hledají aktivně práci a musí být schopny do práce nastoupit nejpozději do 14 dnů.³⁷

Měření nezaměstnanosti respektive míru nezaměstnanosti lze rozdělit na obecnou a registrovanou míru.

Obecná míra nezaměstnanosti (15-64 let) vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle. Vyjadřuje se vždy v procentech.

nezaměstnaní dle definice ILO pracovní síla

Registrovaná míra nezaměstnanosti představuje tu část nezaměstnaných, která pro aktivní hledání zaměstnání využívá služeb profesionálních organizací.

Registrovaná míra nezaměstnanosti je nahrazena výpočtem, který uvádí podíl nezaměstnaných osob vůči obyvatelstvu ve věku 15–64 let.

³⁵ Časté dotazy | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/caste-dotazy?p_p_id=sucrisfaqweb_WAR_faqpportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=2&p_p_col_pos=1&_sucrisfaqweb_WAR_faqpportlet_facesViewIdRender=%2Fviews%2FDetail.xht

³⁶ Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright ©tS [cit. 25. 01. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20568935/311107k03.pdf/41c1a51c-cb1a-4276-8f00-e3b60ab32fe1?version=1.0>

³⁷ Nezaměstnaný | Andromedia.cz. Andromedia.cz | Sdílením informací ke konkurenční výhodě [online]. Dostupné z: <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/nezamestnany>

3.7 Dopady nezaměstnanosti a možné řešení

Velkou skupinu tvoří sociální dopady, které lze rozdělit na 2 části a to:

- dopady na člověka a rodinu
- dopady na společnost (sociální, ekonomické)

Důsledky nezaměstnanosti nepocítují jen ti, kdo ztratili svá zaměstnání. Ve skutečnosti zasahuje nezaměstnanost daleko větší počet osob. Nezaměstnanost člena rodiny je jistým zásahem do fungování rodiny jako takové.

Svým způsobem se jedná o zátěžovou situaci, kterou každá rodina zvládá rozdílně. Vliv na rodinu má nezaměstnanost nejenom díky finančním potížím, ale také narušením denních rodinných zvyklostí.

Každá rodina má svůj způsob řešení ztráty zaměstnání. Je důležité brát v potaz jak ekonomické, tak sociální, vztahové a další rozhodující faktory. V některých případech může vést ztráta zaměstnání k rozpadu rodiny a ztráty střechy nad hlavou.

Dalším dopadem je i znehodnocení lidského kapitálu. Pokud člověk nezískává další zkušenosti či vědomosti, vede to ke ztrátě kvalifikace.

Nezaměstnaný tak ztrácí pracovní návyky, na které byl zvyklý a pravidelný rytmus. Vyčlenění z pracovního procesu znamená i ztrátu společenského postavení, tedy v podstatě statusový pád.³⁸

Dopady nezaměstnanosti vedou k různým potížím, jako je ztráta pocitu štěstí, životní nespokojenost, snížení sebeúcty, celkový stres, zneužívání návykových látek a dokonce sebevražedné sklony. Psychosomatické poruchy a další chronické onemocnění mohou být příčinou nezaměstnanosti. Nezaměstnaní si velmi často stěžují na poruchy spánku a příjmu potravy, podrážděnost, deprese, nervozitu a potíže s koncentrací. Klíčová role je zde délka nezaměstnanosti. Sebevražedné sklony kvůli ztrátě zaměstnání mají nejčastěji muži v produktivním věku, zatímco muži nad 60 let již prakticky žádné sklony nemají.

Dlouhodobá nezaměstnanost má pro člověka značné sociální důsledky.³⁹ Skutečnou hodnotu práce člověk obvykle pozná až v momentě, kdy ji ztratí.

V případě dlouhodobé nezaměstnanosti může docházet ke ztrátě smyslu života, také dochází k omezení sociálních kontaktů s přáteli či spolupracovníky a rovněž nastává postupný rozklad integrity osobnosti.

³⁸ BROŽOVÁ, D., *Malé dějiny ekonomického myšlení*, OECONOMICA, 2006

³⁹ Dlouhodobá nezaměstnanost a její dopady – FinExpert.cz. *301 Moved Permanently* [online]. Copyright © OECD 2005 [cit. 09. 11. 2019]. Dostupné z: <https://finexpert.e15.cz/dlouhodobá-nezaměstnanost-a-jeji-dopady>

Pravidelné aktivity, které byly pravidelnou součástí denního pracovního rytmu, se pomalu vytrácejí. Pokud se člověk dlouhodobě ocitne bez práce, ztratí nejsilnější pojítko s realitou.

K dalším rizikům spojených s nezaměstnaností patří kromě sklonu k závislosti na alkoholu a jiných návykových látkách také kriminalita. Je dokázáno, že nezaměstnanost vede ke zhoršování fyzického i psychického zdraví, vede k vyššímu výskytu srdečních chorob, alkoholismu a sebevražd.⁴⁰

V případě domácího násilí jsou navíc často oběti finančně závislé na násilníkovi, proto často nedojde ani k nahlášení trestné činnosti. S délkou nezaměstnanosti se tedy prokazatelně zvyšuje sklon k násilnému chování.

Další skupinou jsou ekonomické dopady, které staví nezaměstnané jedince i jejich nejbližší do obtížné situace.

Nezaměstnanost znamená ovšem riziko nejen v rovině sociální, ale rovněž se dotýká negativním způsobem i národního hospodářství, které kvůli nedostatku pracovních míst plně nevyužívá potenciál pracovní síly.

Mezi ekonomické dopady můžeme začlenit například disponibilní důchod. Nezaměstnanost mimo jiné představuje snížení kupní síly obyvatelstva. V ekonomice toto snížení vyvolává pokles poptávky po statcích a službách.⁴¹

Dopady na státní rozpočet lze rozdělit na mandatorní a nemandatorní výdaje státního rozpočtu. Mandatorní výdaje jsou povinné a stát je musí uhradit bez ohledu na jejich výši. Povinné jsou proto, že jsou stanoveny ze zákona.⁴²

Mandatorní výdaje lze rozdělit na ty, které vyplývají ze zákona, a ty, které vyplývají ze smluv a jiných právních norem. Největší složku mandatorních výdajů tvoří sociální transfery (důchody, nemocenské pojištění, sociální podpora, podpora v nezaměstnanosti atd.)

Nemandatorní výdaje jsou všechny ostatní, jsou to především výdaje, které se realizují podle finanční situace státu nebo aktuálních potřeb.⁴³

⁴⁰ Použito 9. 11. 2019 [online]. Dostupné z: <https://www.odmaturuj.cz/ekonomie/vliv-nezamestnanosti-na-psychiku-cloveka/>

⁴¹ ČADIL, J., *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*, C. H. BECK, 2010

⁴² Použito 26. 01. 2020 [online]. Dostupné z: http://www.ceed.cz/makroekonomie/37_vydaje_statniho_rozpocetu.htm

⁴³ Co jsou to nemandatorní výdaje? | Odpovědi.cz. *Odpovědi.cz – Odpověď na každou otázku* [online]. Copyright © 2020 Dine4Fit, a.s. [cit. 26. 01. 2020]. Dostupné z: <https://www.odpovedi.cz/otazky/co-jsou-to-nemandatorni-vydaje>

Výdaje státního rozpočtu díky nezaměstnanosti značně rostou, a to především sociální dávky a služby, současně jsou nižší příjmy díky neodvedeným daním z příjmu a díky nižší koupěschopnosti obyvatelstva. V důsledku je také ovlivněn HDP.

V poslední řadě má nezaměstnanost dopad i na firmy. Ve chvíli, kdy není k dispozici volná pracovní síla, firmy nechtějí propouštět zaměstnance a často nerespektují ani výpověď ve zkušební době. Tento přístup nejen zpomaluje pohyb na trhu práce, ovlivňuje výši mezd, ale má také negativní dopady na zaměstnance i zaměstnavatele.

Při nízké nezaměstnanosti firmy nabízejí například zkrácené úvazky, aby získaly nové pracovníky, kterým nevyhovuje plný úvazek. Nejčastěji firmy nabízejí vyšší finanční ohodnocení či firemní benefity.

Na druhé straně při vysoké nezaměstnanosti mají firmy možnost většího výběru pracovníků. Z tohoto důvodu firmy často snižují finanční ohodnocení.⁴⁴

3.8 Politika zaměstnanosti

Politika zaměstnanosti je součástí hospodářské politiky státu, jejímž cílem je minimalizovat negativní důsledky nezaměstnanosti a dosáhnout rovnováhy na trhu práce mezi nabídkou práce a poptávkou po ní.⁴⁵

Jak je popsáno v článku 151 SFEU, společnými cíli EU v sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti jsou podpora zaměstnanosti, zlepšování životních a pracovních podmínek, skutečná sociální ochrana, dialog mezi vedením a ostatními zaměstnanci, rozvoj lidských zdrojů za účelem zajištění trvale vysoké zaměstnanosti a prevence sociálního vyloučení.⁴⁶

Politiku zaměstnanosti lze rozdělit na 2 přístupy a to na politiku aktivní a politiku pasivní.

Aktivní politika zaměstnanosti je základním nástrojem pro boj s nezaměstnaností. Důležitým úkolem politiky zaměstnanosti ve vztahu k nezaměstnaným je financování nástrojů a jiných opatření zejména rizikovým skupinám nezaměstnaných na trhu práce.

⁴⁴ Použito 25. 1. 2020 [online]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-66165290-firmy-nedbaji-na-rekordne-nizkou-nezamestnanost-boj-o-zamestnance-potrva-nabirat-chce-tretina-velkych-spolecnosti>

⁴⁵ Politika zaměstnanosti. [online]. Copyright © 2012 pepe [cit. 13. 12. 2019]. Dostupné z: http://www.gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf2/nez/pol_zam.html

⁴⁶ Sociální politika a politika zaměstnanosti: obecné zásady | Fakta a čísla o Evropské unii | Evropský parlament. [online]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/52/socialni-politika-a-politika-zamestnanosti-obecne-zasady>

Nástroji, jimiž je realizována, jsou zejména:

- rekvalifikace
- investiční pobídky
- veřejně prospěšné práce
- společensky účelná pracovní místa
- překlenovací příspěvek
- příspěvek na zapracování
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program
- příspěvek v době částečné nezaměstnanosti

Součástí opatření aktivní politiky zaměstnanosti jsou poradenství, podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením, cílené programy k řešení nezaměstnanosti, sdílení zprostředkování zaměstnání.⁴⁷

Pasivní politika zaměstnanosti slouží především jako kompenzace ztraceného příjmu, na kterou mají nárok osoby během nezaměstnanosti nebo při rekvalifikaci. Z prostředků pasivní politiky zaměstnanosti jsou hrazeny rovněž náklady spojené s evidencí volných pracovních míst a evidencí uchazečů a zájemců o zaměstnání.

Mezi pasivní politiku zaměstnanosti lze zařadit podporu v nezaměstnanosti a také podporu při rekvalifikaci.⁴⁸

ESF (Evropský sociální fond) je jedním ze strukturálních fondů EU, jejichž cílem je zlepšování sociální soudržnosti a hospodářského blahobytu v regionech Unie. Strukturální fondy jsou finanční nástroje, které přerozdělují finanční prostředky a podporují soudržnost v Evropě.⁴⁹ Hlavním posláním ESF je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů.

⁴⁷ Použito 13. 12. 2019 [online]. Dostupné z: <https://www.pamprofi.cz/33/aktivni-politika-zamestnanosti-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EkPRYfQOtaAXXWbttxhZl9w/>

⁴⁸ Politika zaměstnanosti. [online]. Copyright © 2012 pepe [cit. 14. 12. 2019]. Dostupné z: http://www.gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf2/nez/pol_zam.html

⁴⁹ Evropský sociální fond – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%BD_soci%C3%A1ln%C3%AD_fond

Mezi cíle ESF patří:

- pomoc nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce
- rovné příležitosti pro všechny při přístupu na trh práce
- sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce
- celoživotní vzdělávání
- rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly
- zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání
- zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce
- boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce⁵⁰

⁵⁰ Evropský sociální fond v ČR - Detail článku - www.esfcr.cz. [online]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/evropsky-socialni-fond-v-cr

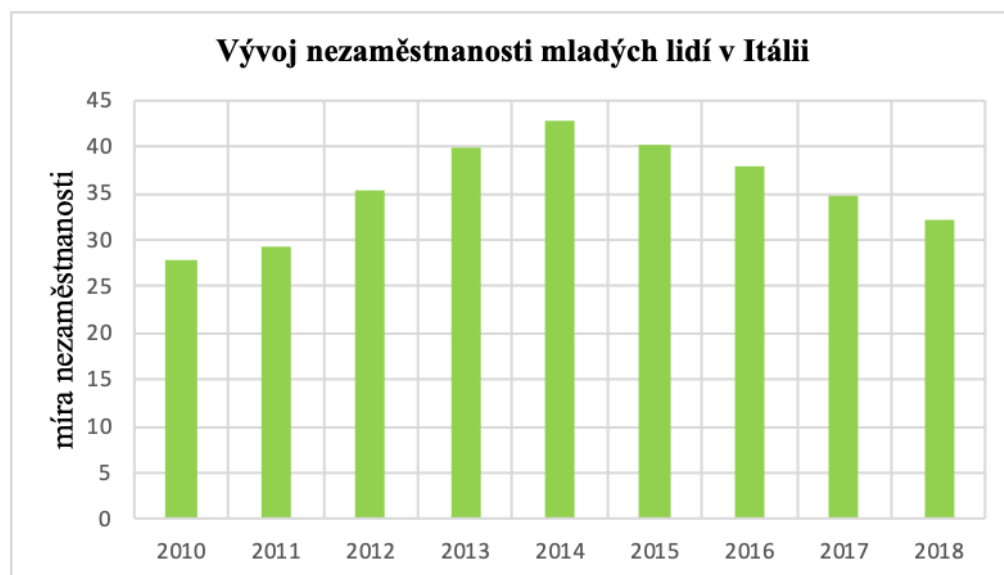
4 Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii

Nezaměstnanost mladých lidí je jedním z hlavních témat většiny členských států EU. Nezaměstnanost mladých přesahuje v Itálii již sedm let přes 30%, viz tabulka č. 1. Přestože má Itálie podle Mezinárodního měnového fondu v roce 2018 osmou největší ekonomiku na světě, stále pociťuje dopady globální finanční krize. Zároveň si Itálie udržuje třetí místo nejvyšší míry nezaměstnanosti mladých lidí a to hned za Španělskem a Řeckem.

Tabulka 1: Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii

Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii	
2010	27,9
2011	29,2
2012	35,3
2013	40
2014	42,7
2015	40,3
2016	37,8
2017	34,7
2018	32,2

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Graf 1: Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Po finanční a hospodářské krizi Itálie čelila velkým následkům a potýkala se s narůstajícími potížemi především v oblasti nezaměstnanosti. Nejvyšší nezaměstnanosti dosáhla právě po krizi a to v roce 2014 (viz graf č. 1.) Dá se konstatovat, že jižní státy byly krizí zasaženy mnohem více než státy na severu.

V roce 2014 byla téměř jedna třetina mladých lidí nezaměstnaná. Následně se situace nezaměstnanosti začala obracet k lepšímu.⁵¹ Ovšem ani v momentální době nelze považovat nezaměstnanost mladých lidí v Itálii za stabilizovanou.

4.1 Nezaměstnanost mladých lidí v Itálii ve srovnání s ostatními členskými zeměmi EU

V případě mladých lidí se účast na formálním vzdělávání a na trhu práce vzájemně komplikuje a překračuje přímý jednosměrný přechod ze školy do práce. V některých zemích začínají mladí lidé pracovat mnohem dříve než v jiných jako například v Maďarsku či Bulharsku.

Ve věku 15 let je téměř 100% populace v Evropské unii stále ve škole. Postupem času postupně klesá podíl mladých lidí ve vzdělávání. Každý opouští vzdělávání v jiném věku, takže pro mladou populaci jako celek dochází k postupným změnám.

Postavení mladých lidí na trhu práce lze dále členit, aby bylo možné jasně odlišit osoby zaměstnané od nezaměstnaných.⁵²

Hodnoty uvedené v tabulce č. 2 jsou vždy v procentech.

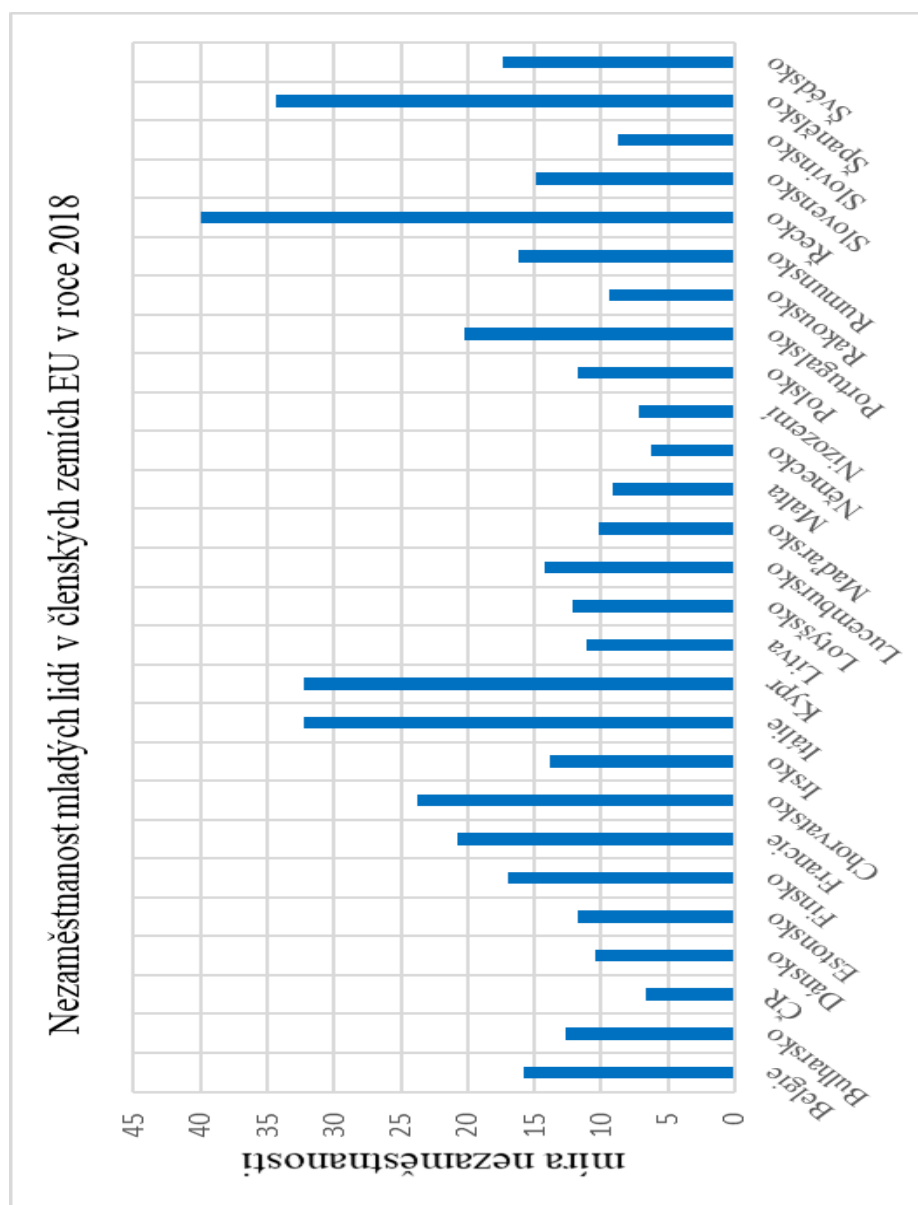
⁵¹ Nezaměstnanost mladých v ČR a EU | Infoabsolvent.cz. *Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce* | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/0-0-04/Nezaměstnanost-mladych-v-CR-a-EU>

⁵² Participation of young people in education and the labour market - Statistics Explained. *European Commission* | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Participation_of_young_people_in_education_and_the_labour_market

Tabulka 2: Vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v členských zemích EU

Vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v členských zemích EU									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	22,4	18,7	19,8	23,7	23,2	22,1	20,1	19,3	15,8
Bulharsko	21,9	25	28,1	28,4	23,8	21,6	17,2	12,9	12,7
ČR	18,3	18,1	19,5	19	15,9	12,6	10,5	7,9	6,7
Dánsko	15,6	16,4	15,8	14,8	14,2	12,2	12,2	12,4	10,5
Estonsko	32,9	22,4	20,9	18,7	15	13,1	13,4	12,1	11,8
Finsko	21,4	20,1	19	19,9	20,5	22,4	20,1	20,1	17
Francie	22,5	21,9	23,7	24,1	24,2	24,7	24,6	22,3	20,8
Chorvatsko	32,4	36,7	42,1	50	45,5	42,3	31,3	27,4	23,7
Irsko	28,1	29,6	30,8	26,7	23,4	20,2	16,8	14,4	13,8
Itálie	27,9	29,2	35,3	40	42,7	40,3	37,8	34,7	32,2
Kypr	16,6	22,4	27,7	38,9	36	32,8	29,1	24,7	32,2
Litva	35,7	32,6	26,7	21,9	19,3	16,3	14,5	13,3	11,1
Lotyšsko	36,2	31	28,5	23,2	19,6	16,3	17,3	17	12,2
Lucembursko	14,2	16,8	18,8	15,5	22,6	17,3	18,9	15,4	14,2
Maďarsko	26,4	26	28,2	26,6	20,4	17,3	12,9	10,7	10,2
Malta	13,2	13,3	13,8	12,7	11,7	11,6	10,7	10,6	9,1
Německo	9,8	8,5	8	7,8	7,7	7,2	7,1	6,8	6,2
Nizozemí	11,1	10	11,7	13,2	12,7	11,3	10,8	8,9	7,2
Polsko	23,7	25,8	26,5	27,3	23,9	20,8	17,7	14,8	11,7
Portugalsko	22,8	30,3	37,9	38,1	34,8	32	28	23,9	20,3
Rakousko	9,5	8,9	9,4	9,7	10,3	10,6	11,2	9,8	9,4
Rumunsko	22,1	23,9	22,6	23,7	24	21,7	20,6	18,3	16,2
Řecko	33	44,7	55,3	58,3	52,4	49,8	47,3	43,6	39,9
Slovensko	33,6	33,4	34	33,7	29,7	26,5	22,2	18,9	14,9
Slovinsko	14,7	15,7	20,6	21,6	20,2	16,3	15,2	11,2	8,8
Španělsko	41,5	46,2	52,9	55,5	53,2	48,3	44,4	38,6	34,3
Švédsko	24,8	22,8	23,6	23,5	22,9	20,4	18,9	17,9	17,4

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Graf 2: Nezaměstnanost mladých lidí v členských zemích EU v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Z grafu č. 2. je viditelné, že v roce 2018 se průměr nezaměstnanosti mladých lidí pohybuje okolo 16%. Z toho vyplývá, že pod tuto hranici se dostává 18 států a zbytek hranici 16% už převyšuje, a to včetně Itálie. Na prvním místě s nejvyšší mírou nezaměstnanosti mladých lidí v roce 2018 se umístilo Řecko, druhé místo obsadilo Španělsko a o třetí místo se dělí Itálie společně s Kyprem.

Jak již bylo řečeno, mnoho států bylo zasaženo hospodářskou a ekonomickou krizí, což podstatně ovlivnilo celé jejich hospodářství včetně nezaměstnanosti. Některé státy se s dopady vypořádaly lépe, některé zase hůře.

Celkově lze konstatovat, že byly zasaženy především státy na jihu jako například Itálie, Španělsko, Řecko či Kypr, které si vysokou míru nezaměstnanosti drží i nyní.

V časovém období 2010-2018 (viz tabulka č. 2.) lze pozorovat vývoj, který se v posledních letech ve většině případech obrací k lepšímu. V případě Španělska je každý čtvrtý člověk bez zaměstnání a ani se nevzdělává, přestože je vzdělání velmi důležitým faktorem. Itálie je na tom v porovnání se Španělskem lépe, ovšem i tak si drží Španělsko druhé místo v nezaměstnanosti mladých lidí. Z pohledu průměru EU si Itálie udržuje vyšší míru nezaměstnanosti než je průměr 16,31%, možné důvody nezaměstnanosti mladých lidí jsou detailněji popsány v kapitole 4.2.1.

Chorvatsko, Portugalsko a Francie si drží nižší míru nezaměstnanosti v porovnání s Itálií. O něco lépe na tom je ještě Belgie, Finsko a Švédsko. Švédsko společně s Finskem bylo zasaženo krizí minimálně, nejnižší podíly dlouhodobě nezaměstnaných mezi mladými nezaměstnanými si udržují právě státy na severu.

Jak již bylo zmíněno, vysoká nezaměstnanost mladých lidí je jedním z hlavních problémů, který řeší celá Evropa. Některé státy se s tímto faktem vyrovnávají úspěšněji jako například Německo.⁵³ Česká republika je na tom obdobně jako Německo, jejich míra nezaměstnanosti je jedna z nejnižších v EU a podstatně nižší ve srovnání s Itálií.

Lucembursko, Slovensko či Irsko, které si udržuje téměř poloviční míru nezaměstnanosti mladých lidí oproti Itálii, se pohybují lehce pod průměrem EU.

Lze tedy shrnout, že Itálie si v porovnání s ostatními členskými státy udržuje podstatně vyšší míru nezaměstnanosti mladých lidí už několik let (viz tabulka č. 2).

⁵³ V Evropě mají práci, nezaměstnanost klesá | Statistika&My - měsíčník Českého statistického úřadu. *Statistika&My - měsíčník Českého statistického úřadu* [online]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2016/02/v-evrope-maji-praci-nezamestnanost-klesa/>

Tabulka 3: Tempa růstu nezaměstnanosti členských zemích EU od roku 2010-2018

Tempa růstu nezaměstnanosti členských zemích EU od roku 2010-2018	
Stát	tempo růstu/poklesu nezaměstnanosti
Belgie	-29,46%
Bulharsko	-42,01%
ČR	-63,39%
Dánsko	-32,70%
Estonsko	-64,13%
Finsko	-20,56%
Francie	-7,56%
Chorvatsko	-26,85%
Irsko	-50,89%
Itálie	15,41%
Kypr	93,98%
Litva	-68,91%
Lotyšsko	-66,30%
Lucembursko	0,00%
Maďarsko	-61,36%
Malta	-31,06%
Německo	-36,73%
Nizozemí	-35,14%
Polsko	-50,63%
Portugalsko	-10,96%
Rakousko	-1,05%
Rumunsko	-26,70%
Řecko	20,91%
Slovensko	-55,65%
Slovinsko	-40,14%
Španělsko	-17,35%
Švédsko	-29,84%

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

V tabulce č. 3 lze pozorovat tempa růstu či poklesu nezaměstnanosti mladých lidí v členských zemích EU a to v časovém vývoji od roku 2010-2018. V případě Itálie se tempo růstu nezaměstnanosti zvýšilo o 15,41%.

K největšímu poklesu nezaměstnanosti v časovém vývoji došlo v Litvě a to konkrétně o 68,91%. Hned za ním lze zařadit Lotyšsko s tempem poklesu o 66,30%. V případě Rakouska došlo k poklesu nezaměstnanosti pouze o 1,05% a Francie 7,56%.

Na druhé straně k nejvyššímu tempu růstu nezaměstnanosti došlo na Kypru a to o 93,98%. Hned za ním Řecko pouze s necelými 20%.

Ostatní státy si drží tempo poklesu nezaměstnanosti v rozmezí 17-64%.

4.2 Analýza nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii

V časovém vývoji 2010-2018 (viz tabulka č. 4) je zaznamenán vývoj nezaměstnanosti mladých lidí, dále také míra nezaměstnanosti celkem a v poslední řadě dlouhodobá nezaměstnanost mladých lidí v Itálii.

Je viditelné, že míra nezaměstnanosti se zvyšovala od roku 2010–2015, což bylo příčinou především ekonomické krize.

Hodnoty uvedené v tabulce č. 4 jsou vždy v procentech.

4.2.1 Vývoj nezaměstnanosti

Tabulka 4: Vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii

Rok	Míra nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii	Míra nezaměstnanosti v Itálii celkem	Dlouhodobá nezaměstnanost mladých lidí v Itálii
2010	27,9	8,4	12,3
2011	29,2	8	13,7
2012	35,3	9,6	17,3
2013	40	11,8	21
2014	42,7	12,8	25,1
2015	40,3	12,3	22
2016	37,8	11,5	19,4
2017	34,7	11,7	18,3
2018	32,2	11	15,6

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Jak bylo uvedeno výše, Itálie byla zasažena krizí, která velmi ovlivnila vývoj nezaměstnanosti. Nejvyšší míry nezaměstnanosti dosáhla roku 2014 a to 25,1%. Přestože míra nezaměstnanosti klesla roku 2014, nedá se říci, že by byla situace stabilní.

Státy na jihu musely čelit větším následkům a problémům díky této krizi. V posledních letech se jim však podařilo situaci zlepšit a to včetně Itálie.

Vysoká nezaměstnanost mladých lidí je ovšem součástí většího problému, který je ovlivněn několika dalšími faktory.

Italská dlouhá historie hospodářského nedostatečného výkonu je v tomto ohledu určitě viníkem. Ekonomika se chovala špatně tak dlouho, že i období ekonomického oživení se ukázalo jako nedostatečné pro kompenzaci škod.⁵⁴

Velkorysá reflexe systémů dávek nebo velmi omezená regulace ochrany zaměstnanosti mohou být příčinou přetrvávání a rozsahu nezaměstnanosti. Lze také uvést, že problém nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii ještě zhoršuje poněkud nevyrovnaná evropská ekonomika jako například hospodářský vývoj, konkrétně vysoká daňová zátěž, přísné pracovněprávní předpisy, překážky v konkurenceschopnosti a pomalá dynamika v oblasti inovací. Nejvýznamnější jsou strukturální rozdíly mezi starší a mladou populací na trhu práce.

Za nezaměstnaností mladých lidí je mnoho složitých příčin. Jednou z hlavních příčin je kvalita a relevantnost vzdělávání, nepružný trh práce a regulace. Jedním z významných kanálů používaný institucemi k ovlivnění nezaměstnanosti podle věku jsou předpisy na ochranu zaměstnanosti. I když jsou tato nařízení zavedena za účelem ochrany starších zaměstnanců, brání vstupu mladých lidí na trh práce. Jedním z obzvláště znepokojujících atributů trhu práce s mládeží v Itálii je vysoký poměr mezi mírou nezaměstnanosti mezi mládeží a celkovou mírou nezaměstnanosti.⁵⁵

Další z hlavních příčin nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii je přechodné období mezi školou a prací. Italský vzdělávací systém není schopen přenést studenty ze studia na získávání pracovních zkušeností. Po ukončení vzdělávání nemají mladí Italové zkušenosti na trhu práce. Jedním z důvodů selhání přechodného období je účinek recese v roce 2008. V průběhu a po roce 2008 se stále více mladých Italů vzdělávalo, což vedlo k poklesu na trhu práce a následně k vyšší míře budoucí nezaměstnanosti. Italský problém nezaměstnanosti mladých lidí je způsoben také ochranářským systémem sociálního zabezpečení a trhem práce. V roce 2015 nezískalo 62,4% 15–24letých, kteří byli 6–11 měsíců nezaměstnaní žádné dávky či jinou pomoc. Rozvoj dočasných forem práce, jako jsou stáže, sezónní práce a krátkodobé smlouvy způsobuje mladým pracovníkům nejistoty. Jelikož jsou jejich práce dočasnými smlouvami, mladí lidé jsou často prvními, kteří jsou propuštěni. Pokud k tomu opravdu dojde, mladí lidé obvykle nemají nárok na výplatu odstupného, protože ve společnosti pracovali pouze na krátkou dobu.⁵⁶

⁵⁴ Opinion: Why is Italy's youth unemployment so high? | www.italianinsider.it. *www.italianinsider.it* [online]. Copyright © 2014 By italianinsider [cit. 07.03.2020]. Dostupné z: <http://www.italianinsider.it/?q=node/8034>

⁵⁵ OECD zhodnotila hospodářský vývoj Evropské unie | MPO. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. Copyright © Copyright 2005 [cit. 15. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument149992.html>

⁵⁶ Youth unemployment in Italy – Wikipedia cit. 17. 03. 2020 [online]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Youth_unemployment_in_Italy

Migrace hraje také svou roli v nezaměstnanosti mladých lidí. Vysoká míra nezaměstnanosti vybízí mladé občany k odchodu ze země. Hlavním důvodem je ve skutečnosti vyhlídka na pracovní příležitosti v zahraničí.

Kvalifikovaní Italové, kteří se rozhodnou emigrovat do severní Evropy, dokážou vydělat od 29% až 48% více než jejich protějšky, kteří se rozhodli zůstat v Itálii. Ve většině případů emigrují mladí nezaměstnaní do Velké Británie a Německa nebo také do Spojených států či Austrálie.

V Itálii existuje regionální propast mezi severem a jihem. Více než polovina mladé populace byla nezaměstnaná v jižních regionech Itálie. Na druhé straně míra nezaměstnanosti v severních regionech jako například Lombardie se pohybovala mezi 5% a 10%.

Na konci roku 2014 se italská vláda pokusila zastavit zvyšující se nezaměstnanost prostřednictvím reformy trhu práce. Zavádí zákon č. 183/2014, který byl pojmenován „zákon o zaměstnanosti“, který zavedl hlubokou změnu v průmyslových vztazích prostřednictvím podstatného snížení ochrany pracovníků. Zároveň má zákon také posílit propojení mezi aktivní a pasivní politikou trhu práce. Zákon říká například, že osobám, které pobírají dávky v nezaměstnanosti, budou uloženy sankce v případě, že si nebudou plnit své povinnosti a to pravidelnou docházku na úřad práce, aktivní účast na doporučených pohovorech nebo pokud soustavně odmítají „přiměřenou nabídku práce“.⁵⁷ Od května 2015 je také vyhlášena reforma, která říká, které osoby mají nárok na dávky v nezaměstnanosti. Dávky lze rozdělit do dvou skupin a to na INASPI, což je peněžitá dávka poskytovaná na žádost v případě nedobrovolného propouštění nebo ukončení pracovní smlouvy na dobu určitou zaměstnaným pracovníkům, mezi které patří učni, členové družstva, umělecký personál a pracovníci orgánů veřejné správy na dobu určitou. Druhá skupina dávek DIS-COL je poskytovaná na žádost v případě nedobrovolného propouštění pracovníkům s atypickou pracovní smlouvou registrovanou v samostatném důchodovém systému.⁵⁸

Dále lze v souvislosti s podporou zaměstnanosti hovořit o Sociálním fondu pro zaměstnanost a vzdělávání, který byl zřízen dne 29. listopadu 2008, č. 185, ve znění pozdějších předpisů, zákonem ze dne 28. ledna 2009.

⁵⁷ Italy: Active labour market policy reform gets underway | Eurofound. *Eurofound* / [online]. Copyright © Eurofound 2020 [cit. 07. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2016/italy-active-labour-market-policy-reform-gets-underway>

⁵⁸ Italy - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission. *European Commission* / *Choose your language* | *Choisir une langue* | *Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1116&langId=en&intPageId=4627>

Fond zaměstnanosti, založený v roce 1993, se sloučil se sociálním fondem s cílem financovat mimořádná opatření aktivní politiky zaměstnanosti na podporu úrovně zaměstnanosti.⁵⁹

Rozpočet roku 2018 v Itálii se skládá ze dvou částí a to ze zákonného dekretu, schváleného 30. listopadu, který předjímal některá opatření ke zvýšení příjmů a zákonu o rozpočtu. Celkový dopad na saldo je zvýšení schodku ve srovnání se současným legislativním scénářem o přibližně 11 miliard EUR v letech 2018 a 2019 a v roce 2020 přibližně 2 miliardy EUR.

Mezi expanzivní opatření jsou přiděleny dodatečné finanční prostředky na veřejné zaměstnání, zejména na obnovení smluv, ale také na nové náborů a na sociální politiku.

Je také poskytována úleva na sociálních příspěvcích na podporu zaměstnanosti mládeže a zavádí se nový daňový kredit na výdaje na vzdělávací činnosti.⁶⁰

Expanzivní opatření plánovaná na rok 2018 jsou více než 26 miliard EUR a finanční opatření přibližně 15 miliard EUR.

Dlouhodobá nezaměstnanost mladých lidí je uvedena v tabulce č. 4. Z toho je zřejmé, že Itálie má v roce 2018 15,6%, což je jedna z nejvyšších měr dlouhodobé nezaměstnanosti mladých lidí v EU. Italská vláda doufá, že k vyřešení dlouhodobého problému pomůže iniciativa Záruka mládeže. Tento program však schytl vlnu kritiky za to, že se soustředil na stáže a nikoli na plný úvazek.⁶¹

Osoby, které jsou více než jeden rok nezaměstnané, tvoří dnes v zemích Evropské unie více než 50 % z celkového počtu nezaměstnaných. Dlouhodobá nezaměstnanost způsobuje výrazné duševní a materiální napětí pro postižené a jejich rodiny. To je také velkým problémem pro tvůrce politik, protože vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti naznačuje, že trhy práce fungují neefektivně.⁶²

⁵⁹ Interventi a sostegno del reddito e dell'occupazione . *Document Moved* [online]. Dostupné z: <https://www.lavoro.gov.it/temi-e-priorita/ammortizzatori-sociali/focus-on/interventi-a-sostegno-del-reddito-e-della-occupazione/Pagine/incentivi-occupazione.aspx>

⁶⁰ Italy's 2018 Budget - Prometeia. [online]. Copyright © Prometeia [cit. 13. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.prometeia.it/en/atlanter/italy-budget-law-2018>

⁶¹ Europe's saga: Young, educated and unemployed | Euronews. *Latest breaking news available as free video on demand* / Euronews [online]. Copyright © euronews 2020 [cit. 07. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/2020/01/29/europe-s-saga-young-educated-and-unemployed>

⁶² Unemployment - Long-term unemployment rate - OECD Data. *OECD Data* [online]. Copyright © OECD [cit. 07.03.2020]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/unemp/long-term-unemployment-rate.htm>

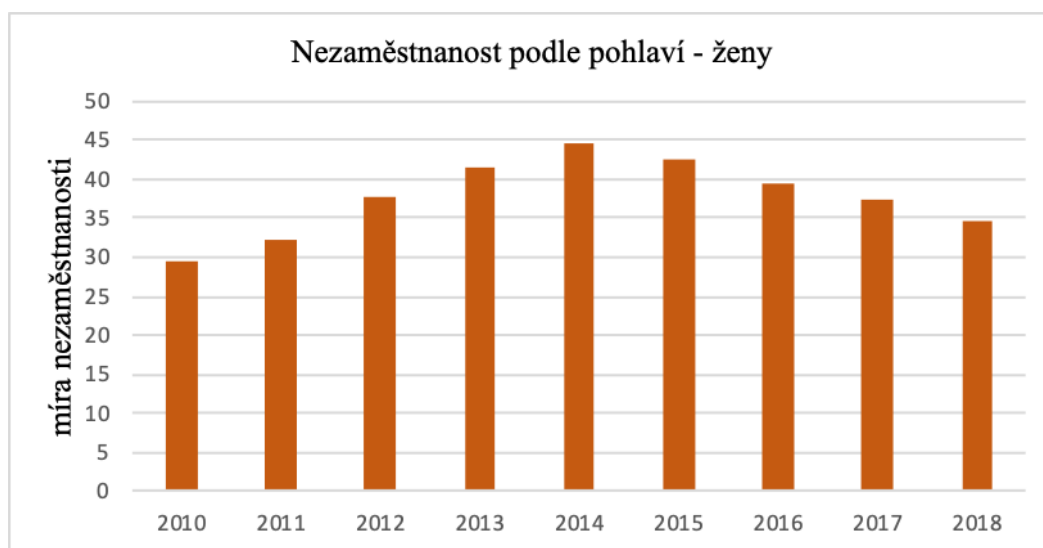
4.2.2 Nezaměstnanost mladých lidí podle pohlaví

Je všeobecně známo, že ženy jsou na trhu práce stále nedostatečně zastoupeny. V současné době je zaměstnáno 67% žen, v přesile stojí muži se svými 79%, což činí 12% rozdíl. Největší nerovnost mezi muži a ženami na trhu práce vidí populace v možnosti postupu na vyšší pozice. Pouze asi třetina populace soudí, že ženy mají s muži stejné příležitosti postupu.

Tabulka 5: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví - ženy

Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví - ženy	
2010	29,4%
2011	32,1%
2012	37,6%
2013	41,5%
2014	44,7%
2015	42,6%
2016	39,6%
2017	37,3%
2018	34,8%

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Graf 3: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví – ženy

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

V případě nezaměstnanosti žen je zřejmé z grafu č. 7, že k nejvyšší dosažené nezaměstnanosti došlo v roce 2014 a následně se snižovala. I nadále jsou ženy stále ohroženy muži na trhu práce. To může být způsobeno například skutečností, že ženy častěji přerušují svou kariéru předčasně nebo mění svůj pracovní model. Dále finančním ohodnocením, které mají ženy nižší ve srovnání s muži. V některých případech také z důvodu péče o dítě či jiné příbuzné.

Data společnosti LinkedIn zajímavě ukazují, že mladé ženy od roku 1986 stále zaměstnávaly rychleji než muži. Pro ty, kteří dokončili vysokou školu v letech 2006 až 2010, ženy zastávaly tři pracovní místa ve srovnání s 2,71 pracovních míst mužů během pěti let od ukončení studia.⁶³ Mladé ženy často také uvádějí jako důvod jejich odchodu z práce získání pozice s lépe odpovídajícím zaměřením.

Výsledky průzkumu ukazují, že mladí lidé čelí mnohem větším výzvám při vstupu na trh práce. Zejména mladé ženy stále čelí diskriminaci při vstupu na trh práce. Příliš mnoho lidí, bez ohledu na úroveň jejich vzdělání, je nadále vyloučeno z možnosti výdělků.⁶⁴ Podíl mladých žen ani v zaměstnání, ani ve vzdělávání či odborné přípravě není 30%, což je dvojnásobek oproti mladým mužům. Za těmito znepokojujícími výsledky stojí například nedostatečný přístup ke zdrojům, předčasné sňatky či těhotenství a neuznaná neplacená práce. Podle této zprávy 21% mladých žen po celém světě připisuje svou ekonomickou nečinnost rodinným povinnostem a domácí práci.

Přestože jsou ženy více kvalifikované než muži, necítí se při výběru zaměstnání svobodně nebo nedostávají stejné pracovní příležitosti jako muži. Hlavní příčiny nerovné pozice žen na trhu práce jsou považovány příčiny zakotvené ve struktuře trhu práce a zaměstnavatelské politice, která vyhovuje spíše mužům, kteří v práci dominují.

Mladé ženy v porovnání s muži vydělávají méně za hodinu, v průměru o 16%. Příčinou jsou například ženy, které častěji přerušují zaměstnání oproti mužům. Často také ženy pracují v odvětví s nižšími mzdami (zdravotnictví, vzdělání či sociální péče), a tím se snižují i jejich mzdy za částečný úvazek. Některé ženy jsou za stejně odvedenou práci placeny méně než muži.

Práce je nejlepším způsobem, jak ekonomicky posílit postavení žen. Je proto nezbytné zvýšit účast žen na trhu práce. Přestože je neustále více žen zaměstnaných, stále se nevyrovnávají zaměstnanosti mužů.

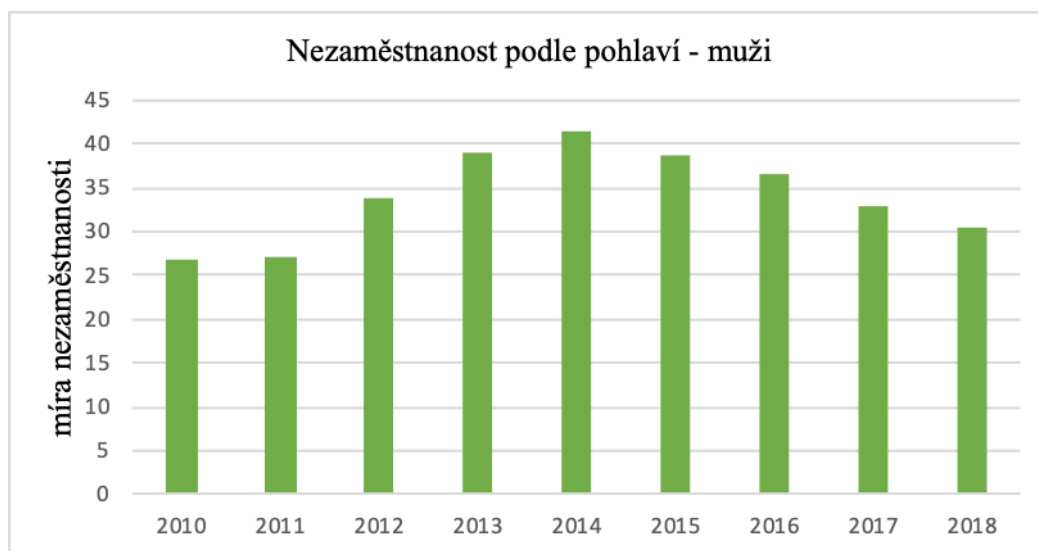
⁶³ Why Women Job Hop More Than Men. *Fast Company / The future of business* [online]. Copyright © 2020 Mansueto Ventures, LLC [cit. 15.03.2020]. Dostupné z: <https://www.fastcompany.com/3058996/why-women-job-hop-more-than-men?fbclid=IwAR1PrshMzs1x2UZfrPm96W8VV7F0I06-f746GKVSCQMntgI33IBwKpmGIyo>

⁶⁴ Použito [online]. Copyright © Li Wenying [cit. 15. 03. 2020]. Dostupné z: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_448737/lang--en/index.htm

Tabulka 6: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví - muži

Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví - muži	
2010	26,9%
2011	27,1%
2012	33,7%
2013	39%
2014	41,3%
2015	38,8%
2016	36,5%
2017	33%
2018	30,4%

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Graf 4: Vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví – muži

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Muži jsou na trhu práce více aktivní v porovnání s ženami. Postupem času nezaměstnanost mužů klesá, viz graf č. 5. Jak již bylo zmíněno, muži dosahují nižšího vzdělání oproti ženám, přesto jsou více aktivní na trhu práce.

Nejčastější příčinou dobrovolného odchodu ze zaměstnání u mladých mužů bylo získání lepších podmínek někde jinde. Dále také změna po něčem novém či jejich osobní důvody.

Rozdíl v odměňování mužů a žen činí přibližně 16%. Rozdílů v odměňování žen a mužů může být nespočet. Jsou důsledkem různých nerovností, kterým ženy čelí v přístupu k práci, postupu a odměnám.

Muži zauímají většinu vedoucích pozic. Jsou to v podstatě „strážci“ na pozicích moci. Zapojení mužských vedoucích představitelů je jednou z hnacích sil změn. To platí jak v politice, tak v podnikovém světě.⁶⁵

Aby se muži i ženy mohli rovnoměrně zapojit do trhu práce, musí být odpovědnost za péči sdílena rovným dílem. To je cílem směrnice EU o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem pracujících rodičů a pečovatelů.

4.2.3 Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání

Úroveň vzdělání a typ vzdělání jsou velmi důležité: míra zaměstnanosti lidí s vysokým vzděláním je vždy nejvyšší, následovaná osobami se středním odborným vzděláním, poté osobami se středním všeobecným vzděláním a v poslední řadě s nízkou úrovní vzdělání.

Úroveň dosaženého vzdělání lze rozdělit na:

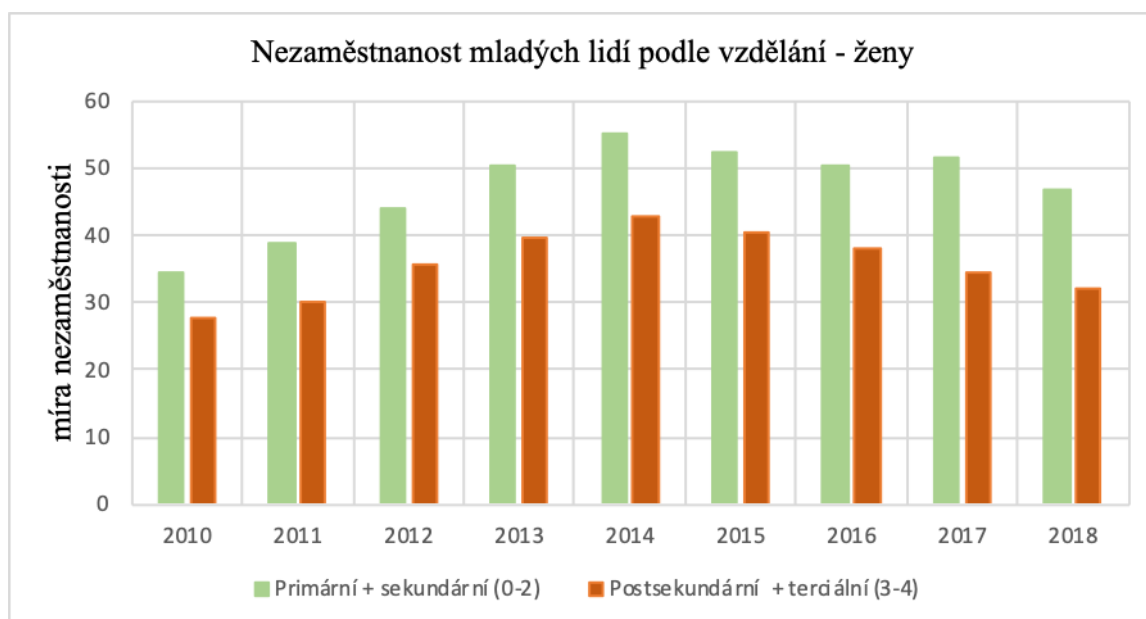
- nižší než primární, primární nebo nižší sekundární úroveň vzdělání (0-2)
- vyšší sekundární nebo postsekundární neterciární vzdělávání (3-4)
- terciární vzdělávání (5-8)

Tabulka 7: Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání – ženy

Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání - ženy									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Primární + sekundární (0-2)	34,6%	38,9%	43,9%	50,5%	55,3%	52,5%	50,3%	51,7%	46,7%
Postsekundární + terciární (3-4)	27,9%	30%	35,5%	39,6%	42,7%	40,3%	37,9%	34,3%	31,9%

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

⁶⁵ Achieving gender balance in decision-making | European Commission. *European Commission* / Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equality-between-women-and-men-decision-making/achieving-gender-balance-decision-making_en

Graf 5: Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání – ženy

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Graf č. 6 ukazuje, že nejvyšší míra nezaměstnanosti žen byla zaznamenána roku 2014 v případě postsekundárního a terciárního vzdělání (3-4).

Co se týká nezaměstnanosti primárního a sekundárního vzdělání u žen, nejnižší míra byla zaznamenána roku 2010, od tohoto roku se míra postupně zvyšovala a až v posledních letech se lehce snížila.

Nedávni absolventi vyššího sekundárního nebo postsekundárního vyššího odborného vzdělávání zaznamenávají vyšší míru zaměstnanosti než ti, kteří mají všeobecné vyšší sekundární nebo postsekundární neuniverzitní vzdělání.⁶⁶ Absolventi byli nedávno zasaženi globální finanční a hospodářskou krizí. V důsledku toho vzrostly sazby jak u absolventů s vyšším sekundárním nebo postsekundárním ne-terciárním vzděláním, tak i u absolventů s maturitou terciární úrovně vzdělání.

Ve srovnání s rokem 2008 je přístup absolventů vysokých škol na trh práce stále obzvláště nízký především v případě Itálie.

⁶⁶European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_rates_of_recent_graduates#Disparities_by_educational_attainment_level

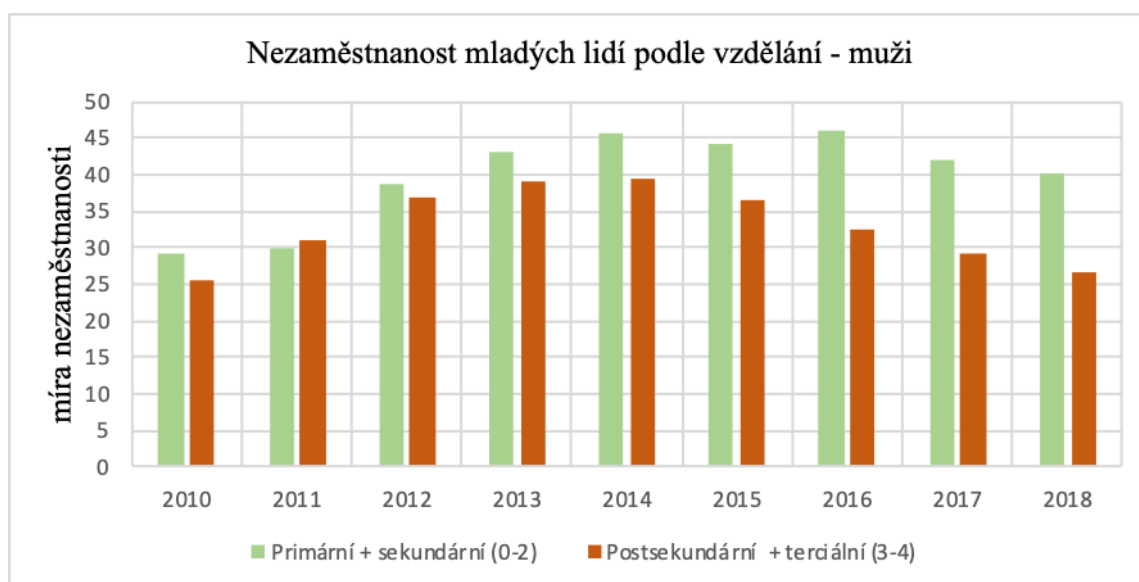
Velmi důležitou roli hraje úroveň dosaženého vzdělání, když absolventi hledají zaměstnání. Osoby s terciárním vzděláním zaznamenaly nejvyšší míru zaměstnanosti ve srovnání s jejich vrstevníky, kteří dosáhli nižší úrovně vzdělání.⁶⁷

V roce 2018 byla míra nezaměstnanosti terciárních absolventů přes 90%, pouze ve čtyřech členských zemích EU včetně Itálie byla nižší než 80%.

Tabulka 8: Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání - muži

Nezaměstnanost mladých lidí podle vzdělání - muži									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Primární + sekundární (0-2)	29,3%	30,1%	38,7%	43,2%	45,6%	44,3%	45,9%	42,1%	40,1%
Postsekundární + terciární (3-4)	25,5%	31,2%	36,9%	39,3%	39,4%	36,4%	32,6%	29,1%	26,7%

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Graf 6: Vývoj nezaměstnanosti podle vzdělání – muži

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Eurostatu

Z grafu č. 7 je zřejmé, že míra nezaměstnanosti mužů byla v případě primárního a sekundárního vzdělání nejnižší v roce 2010 a postupem času se zvyšovala.

Na druhé straně postsekundární a terciární vzdělání bylo opět nejnižší v roce 2010, ale ve srovnání s primárním a sekundárním vzděláním vždy nižší.

⁶⁷ European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_rates_of_recent_graduates#Disparities_by_educational_attainment_level

Nedávni absolventi mužů v EU si s větší pravděpodobností našli práci ve srovnání s ženami. Míra mladých absolventů byla vyšší než míra zaznamenaná mezi nedávnými absolventkami. Rozdílů mezi pohlavími může být mnoho, například je lze vysvětlit povahou studií, které obvykle sledují obě pohlaví, v případě studií vědy a techniky převládají muži.⁶⁸

Největší rozdíl mezi ženami a muži v oblasti zaměstnanosti nedávných absolventů byl v roce 2008 s již zmíněnou krizí. V důsledku krize došlo k rychlému snížení rozdílu mezi muži a ženami.

⁶⁸ *European Commission* / *Choose your language* | *Choisir une langue* | *Wählen Sie eine Sprache* [online].
Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_rates_of_recent_graduates#Disparities_by_educational_attainment_level
1

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zaznamenat vývoj nezaměstnanosti mladých lidí a určit příčiny týkající se této problematiky. Na základě problematiky nezaměstnanosti byly položeny 4 základní otázky jako dílčí cíle a na ty nalezeny odpovědi.

Praktická část je zaměřená na vývoj nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii. Ta byla velmi ovlivněna ekonomickou krizí, dále také důsledkem migrace mladých lidí, kvalitou a relevantností vzdělávání a v poslední řadě také přechodným obdobím mezi školou a prací. Značnou část tvoří srovnávání nezaměstnanosti mladých lidí v Itálii s ostatními členskými státy EU. Některé státy byly zasaženy ekonomickou a hospodářskou krizí, což mělo negativní dopad na celé jejich hospodářství. Státy na jihu jako Španělsko, Řecko či Itálie byly krizí zasaženy podstatně více a to se také odrazilo na vývoji nezaměstnanosti. Státy na severu krizi pocítily minimálně a došlo jen k nepatrnému výkyvu míry nezaměstnanosti jako například ve Finsku či Dánsku. Ze zkoumaného vývoje lze konstatovat, že Itálie dosahuje vyšší míry nezaměstnanosti mladých lidí než je průměr EU. Ostatní státy EU (s výjimkou Španělska a Řecka) si udržují nižší míru nezaměstnanosti, velmi často i poloviční ve srovnání s Itálií. V případě Německa či České republiky jsou hodnoty téměř třetinové. Lze tedy shrnout, že Itálie si v porovnání s ostatními členskými státy udržuje podstatně vyšší míru nezaměstnanosti mladých lidí už několik let, což je jasně viditelné z tabulky č. 2.

Další kapitola praktické části byla zaměřena na vývoj nezaměstnanosti mladých lidí podle pohlaví. Bylo zjištěno, že muži dominují na trhu práce ve srovnání s ženami, s tím že v současné době je zaměstnáno 67% žen, v přesile stojí muži se svými 79%. Výsledky průzkumu dokonce ukazují, že mladí lidé čelí mnohem větším výzvám při vstupu na trh práce. Zejména tedy mladé ženy stále čelí diskriminaci při vstupu na trh práce. Mladé ženy v porovnání s muži vydělávají méně za hodinu, v průměru o 16%. Příčinou jsou například ženy, které častěji přerušují zaměstnání oproti mužům. Často také ženy pracují v odvětví s nižšími mzdami (zdravotnictví, vzdělání či sociální péče), a tím se snižují i jejich mzdy za částečný úvazek. Některé ženy jsou za stejně odvedenou práci placeny méně než muži.

Dále byla zkoumána nezaměstnanost podle dosaženého vzdělání, které je v současné době důležitým faktorem při hledání nového zaměstnání a to opět mezi ženami a muži. Bylo zjištěno, že ženy dosahují vyššího vzdělání jak v oblasti vzdělání primárního a sekundárního tak také na úrovni postsekundární a terciární.

Rozdílů mezi pohlavími může být mnoho, například je lze vysvětlit povahou studií, které obvykle sledují obě pohlaví, v případě studií vědy a techniky převládají muži.

V roce 2018 byla míra nezaměstnanosti terciárních absolventů přes 90%, pouze ve čtyřech členských zemích EU včetně Itálie byla nižší než 80%.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Knižní zdroje

- BROŽOVÁ, D., *Kapitoly z moderní ekonomie trhů práce*, C. H. BECK, 2006
- BROŽOVÁ, D., *Malé dějiny ekonomického myšlení*, OECONOMICA, 2006
- BROŽOVÁ, D., *Společenské souvislosti trhu práce*, SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, Praha 2003
- BUCHTOVÁ, B., *Nezaměstnanost: Psychologický, ekonomický a sociální problém*, GRADA Publishing, a.s, 2002
- ČADIL, J., *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*, C. H. BECK, 2010
- HALÁSKOVÁ, R., *Trh práce a politika zaměstnanosti*, OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, 2001
- HARTL, HARTLOVÁ, *Psychologický slovník*, PORTÁL, 2000
- HOLMAN, R., *Ekonomie*, C. H. Beck, Praha 2011
- KOLIBOVÁ H., KUBICOVÁ A., *Trh práce a politika zaměstnanosti: distanční studijní opora*, Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2005
- MANKIW, G., *Zásady ekonomie*, GRADA Publishing, a.s. 1999
- MAYEROVÁ, M., RŮŽIČKA, J., *Moderní personální management*, H&H, r. 2000
- NORDHAUS, D. W., SAMUELSON, A. P., *Ekonomie*, NS SVOBODA, Praha 2013
- VLČEK, J., *Ekonomie a ekonomika*, ASPI Publishing, Praha 2005

6.2 Elektronické zdroje

- 59. Nezaměstnanost, příčiny, druhy a měření, vztah nezaměstnanosti a inflace - Ius Wiki. *start* - Ius Wiki [online]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tnh/pfuk/tnh/zkouska/otazka-59>
- 84. Trh práce (poptávka, nabídka a rovnováha) - Ius Wiki. *start* - Ius Wiki [online]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tnh/pfuk/tnh/zkouska/otazka-84>
- 84. Trh práce (poptávka, nabídka a rovnováha) - Ius Wiki. *start* - Ius Wiki [online]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tnh/pfuk/tnh/zkouska/otazka-84>

- Achieving gender balance in decision-making | European Commission. *European Commission* | *Choose your language* | *Choisir une langue* | *Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equality-between-women-and-men-decision-making/achieving-gender-balance-decision-making_en
- Co je Frikční nezaměstnanost | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 07. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/frikcni-nezamestnanost>
- Co je Nedobrovolná nezaměstnanost | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 09. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/nedobrovolna-nezamestnanost>
- Co je Strukturální nezaměstnanost | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 28. 10. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/strukturalni-nezamestnanost>
- Co je Substituční efekt | Peníze.cz. *Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně* [online]. Copyright © 2000 [cit. 17. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/substitucni-efekt>
- Co jsou to nemandatorní výdaje? | Odpovědi.cz. *Odpovědi.cz – Odpověď na každou otázku* [online]. Copyright © 2020 Dine4Fit, a.s. [cit. 26. 01. 2020]. Dostupné z: <https://www.odpovedi.cz/otazky/co-jsou-to-nemandatorni-vydaje>
- Časté dotazy | ČSÚ. *Český statistický úřad* | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/caste-dotazy?p_p_id=sucrrisfaqweb_WAR_faqportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=2&p_p_col_pos=1& sucrrisfaqweb_WAR_faqportlet_facesViewIdRender=%2Fviews%2FDetail.xht
- Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright ©B [cit. 17. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536484/13-323207a3.pdf/6602371a-005a-4c4d-9925-4a18ba2078ca?version=1.0>
- Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright ©tS [cit. 25. 01. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20568935/311107k03.pdf/41c1a51c-cb1a-4276-8f00-e3b60ab32fe1?version=1.0>

- Dlouhodobá nezaměstnanost a její dopady – FinExpert.cz. *301 Moved Permanently* [online]. Copyright © OECD 2005 [cit. 09. 11. 2019]. Dostupné z: <https://finexpert.e15.cz/dlouhodobá-nezaměstnanost-a-její-dopady>
- Europe's saga: Young, educated and unemployed | Euronews. *Latest breaking news available as free video on demand | Euronews* [online]. Copyright © euronews 2020 [cit. 07. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/2020/01/29/europe-s-saga-young-educated-and-unemployed>
- *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_rates_of_recent_graduates#Disparities_by_educational_attainment_level
- Evropský sociální fond – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%BD_soci%C3%A1ln%C3%AD_fond
- Evropský sociální fond v ČR - Detail článku - www.esfcr.cz. [online]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/evropsky-socialni-fond-v-cr
- Interventi a sostegno del reddito e dell'occupazione . *Document Moved* [online]. Dostupné z: <https://www.lavoro.gov.it/temi-e-priorita/ammortizzatori-sociali/focus-on/interventi-a-sostegno-del-reddito-e-della-occupazione/Pagine/incentivi-occupazione.aspx>
- Italy - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1116&langId=en&intPageId=4627>
- Italy: Active labour market policy reform gets underway | Eurofound. *Eurofound* / [online]. Copyright © Eurofound 2020 [cit. 07. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2016/italy-active-labour-market-policy-reform-gets-underway>
- Italy's 2018 Budget - Prometeia. [online]. Copyright © Prometeia [cit. 13. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.prometeia.it/en/atlante/italy-budget-law-2018>

- Makroekonomické ukazatele, 2 - Ekonomika - Integrovaná střední škola, Litoměřice, Dlouhá 6, příspěvková organizace - unium.cz. *unium.cz - Studijní materiály, reference vyučujících - studentský server* [online]. Copyright © 2019 unium.cz. Všechna práva vyhrazena. [cit. 15. 12. 2019]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/1452/0/makroekonomicke-ukazatele-m17047-p1.html>
- Nechcete zvyšovat mzdy, zaměstnavatelé? Vrábí se vám to... - Roklen24.cz. *Roklen24.cz - Ekonomika, trhy, finance* [online]. Copyright © [cit. 14. 12. 2019]. Dostupné z: <https://roklén24.cz/a/SSnQ6/nehcete-zvysovát-mzdy-zamestnavatele-vrati-se-vám-to>
- Nezaměstnanost a co jí ovlivňuje - Investujeme.cz. *Investujeme.cz - odborný server společnosti Fincentrum* [online]. Copyright © 2008 [cit. 12. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/clanky/nezamestnanost-a-co-ji-ovlivnuje/>
- Nezaměstnanost mladých v ČR a EU | Infoabsolvent.cz. *Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz* [online]. Dostupné z: <https://infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/0-0-04/Nezamestnanost-mladych-v-CR-a-EU>
- Nezaměstnaný | Andromedia.cz. *Andromedia.cz | Sdílením informací ke konkurenční výhodě* [online]. Dostupné z: <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/nezamestnany>
- OECD zhodnotila hospodářský vývoj Evropské unie | MPO. Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Copyright © Copyright 2005 [cit. 15. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument149992.html>
- Opinion: Why is Italy's youth unemployment so high? | www.italianinsider.it. *www.italianinsider.it* [online]. Copyright © 2014 By italianinsider [cit. 07.03.2020]. Dostupné z: <http://www.italianinsider.it/?q=node/8034>
- Participation of young people in education and the labour market - Statistics Explained. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Participation_of_young_people_in_education_and_the_labour_market
- Politika zaměstnanosti. [online]. Copyright © 2012 pepe [cit. 13. 12. 2019]. Dostupné z: http://www.gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf2/nez/pol_zam.html

- Politika zaměstnanosti. [online]. Copyright © 2012 pepe [cit. 14. 12. 2019]. Dostupné z: http://www.gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf2/nez/pol_zam.html
- Použito [online]. Copyright © Li Wenyong [cit. 15. 03. 2020]. Dostupné z: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_448737/lang--en/index.htm
- Použito 07. 03. 2020 [online]. *University information system MENDELU* [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=69771
- Použito 13. 12. 2019 [online]. Dostupné z: <https://www.pamprofi.cz/33/aktivni-politika-zamestnanosti-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EkPRYfQOtaAXXWbttxhZl9w/>
- Použito 17. 11. 2019 [online]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/el/1456/podzim2006/PEMPVS/um/kapitola26.txt>
- Použito 17. 11. 2019 [online]. Dostupné z: http://ebozp.vubp.cz/wiki/index.php/Odborov%C3%A1_organizace
- Použito 17. 11. 2019 [online]. Dostupné z: <https://vsrp.estranky.cz/clanky/trh-prace-/modul-3.html>
- Použito 17. 11. 2019 [online]. *University information system MENDELU* [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=69771
- Použito 25. 1. 2020 [online]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-66165290-firmy-needbaji-na-rekordne-nizkou-nezamestnanost-boj-o-zamestnance-potrva-nabirat-chce-tretina-velkych-spolocnosti>
- Použito 26. 01. 2020 [online]. Dostupné z: http://www.ceed.cz/makroekonomie/37_vydaje_statniho_rozpoctu.htm
- Použito 28. 10. 2019 [online]. Dostupné z: <https://vsrp.estranky.cz/clanky/trh-prace-/modul-3.html>
- Použito 9. 11. 2019 [online]. Dostupné z: <https://www.odmaturuj.cz/ekonomie/vliv-nezamestnanosti-na-psychiku-cloveka/>
- Prostoje a částečná nezaměstnanost | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sběrka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 15. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prostoje-a-castecna-nezamestnanost-109810.html>

- Sociální politika a politika zaměstnanosti: obecné zásady | Fakta a čísla o Evropské unii | Evropský parlament. [online]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/52/socialni-politika-a-politika-zamestnanosti-obecne-zasady>
- Statistika zaměstnanosti – Statistics Explained. *European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache* [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics/cs
- Trh práce - Mikroekonomie - Miras.cz/Seminárky. *Miras.cz - osobní stránky o cestování, seminárky, akcie* [online]. Copyright © 2000 [cit. 19. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.miras.cz/seminarky/mikroekonomie-n11-trh-prace.php>
- Unemployment - Long-term unemployment rate - OECD Data. *OECD Data* [online]. Copyright ©OECD [cit. 07.03.2020]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/unemp/long-term-unemployment-rate.htm>
- V Evropě mají práci, nezaměstnanost klesá | Statistika&My - měsíčník Českého statistického úřadu. *Statistika&My - měsíčník Českého statistického úřadu* [online]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2016/02/v-evrope-maji-praci-nezamestnanost-klesa/>
- Why Women Job Hop More Than Men. *Fast Company | The future of business* [online]. Copyright © 2020 Mansueto Ventures, LLC [cit. 15.03.2020]. Dostupné z: <https://www.fastcompany.com/3058996/why-women-job-hop-more-than-men?fbclid=IwAR1PrshMzs1x2UZfrPm96W8VV7F0I06-f746GKVSCQMntgI33IBwKpmGIyo>
- Youth unemployment in Italy – Wikipedia cit. 17. 03. 2020 [online]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Youth_unemployment_in_Italy